

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ**Από το αριθμ. 4/09-03-2023 Πρακτικό Συνεδρίασης**

του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου (άρθρου 113 Ν.3852/2010, ύστερα από την αριθμ. 95/2019 ανακήρυξη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων και τα από 30-8-2019, 01/09/2019 και 16-2-2021 πρωτόκολλα ορκωμοσίας), το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 167 του Ν. 3852/2010 -ΦΕΚ 87/7-6-2010 τ.Α', όπως ισχύει και του άρθρου 78 του Ν 4954/2022 (ΦΕΚ 136 τ.Α), συνήλθε σε τακτική, διά ζώσης, συνεδρίαση, στα Ιωάννινα (Διοικητήριο), στις εννέα (09) του μηνός Μαρτίου του έτους 2023, ημέρα Πέμπτη και ώρα 14.00 , κατόπιν της με αριθμ. πρωτ. οικ. 34301/692/3-3-2023, σε Ορθή Επανάληψη, Πρόσκλησης της Προέδρου του

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι :

- A. Αλέξανδρος Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου
 Β. 1. Μπραΐμη – Μπότση Σταυρούλα, Πρόεδρος του Π.Σ.
 2. Τρομπούκης Δημήτριος, Αντιπρόεδρος του Π.Σ.
 3. Γκαμπρέλας Δημήτριος, Γραμματέας του Π.Σ.
 Γ. 1. Πιτούλης Θωμάς, Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Θεσπρωτίας
 2. Σιαράβας Κωνσταντίνος, Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Ιωαννίνων
 3. Ιωάννου Ευστράτιος (Στράτος), Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Πρέβεζας
 Δ. 1. Νάκου – Δασούλα Αγνή, Θεματική Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου
 2. Πότσης Οδυσσεύς, Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου

Ε Περιφερειακοί Σύμβουλοι:

Α. «ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΕΙΡΟΥ 1. Πατήλας Κωνσταντίνος 2. Κατέρης Ιωάννης 3. Σίμου –Τάσιου Αναστασία 4. Φώτης Φώτιος 5. Λάμπρου Αλκιβιάδης 6. Δηλαβέρη Ρεγγίνα 7. Σπανοπούλου Σάρρα Ηλιάνα 8. Τσιάρα Σταυρούλα 9. Ναυρόζογλου Παναγιώτα (Γιώτα) 10. Γαϊτανίδης Πρόδρομος (Μάκης) 11. Μητροκώστα Παναγιώτα (Γιούλα) 12. Λαζάνης Χαρίλαος (Χάρης) 13. Παργανάς Σταύρος 14. Καλούδης Βασίλειος 15. Γούσης Χρήστος 16. Ματσίρας Χρήστος 17. Γκούμας Αχλλέας

Β. «ΚΟΙΝΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ» : 18. Σακαρέλης Δημήτριος 19. Ζάψας Γεώργιος 20. Κορωναίος Θεόδωρος

Γ. «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ –Περήφανοι Ξανά!»: 21. Νάνος Ευστάθιος 22. Ριζόπουλος Σπυρίδων 23. Παππάς Δημήτριος (Τάκης)

Δ. «ΗΠΕΙΡΟΣ ΟΛΟΝ» : 24. Κιτσανού Μαργαρίτα 25. Λιούρης Θεοχάρης (Χάρης) 26. Φραγκούλης Παύλος

Ε. « ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ» 27. Πρέντζας Γεώργιος 28. Κωτσαντής Κωνσταντίνος

ΣΤ. «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ»: 29. Γαλατάς Ζώης -

Ζ. «ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΗ ΗΠΕΙΡΟΣ»: 30. Νουτσόπουλος Κωνσταντίνος

Η. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ»:

Θ. Ανεξάρτητος Περιφερειακός Σύμβουλος : 31. Βλέτσας Αθανάσιος (Σάκης)

Στη συνεδρίαση δεν παραβρέθηκαν οι κ.κ.: 1. Ψαθάς Βασίλειος, Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Άρτας, 2. Γοργόλης Βασίλειος, Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου 3. Βαρέλης Δημήτριος 4. Γκαρτζονίκας Ηλίας 5. Παπαχρήστου Βασίλειος 6. Σπυρέλης Μιχαήλ 7. Γκίζα Ουρανία (Ράνια) 8. Σπέγγος Αριστείδης Δημήτριος (Άρης) 9. Λέκκα Χριστίνα 10. Δημητρίου Δημήτριος 11. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα και 12. Αναγνώστου Κωνσταντίνος, τακτικά μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου, αν και νόμιμα κλήθηκαν

ΣΤ. Για τη Γραμματειακή υποστήριξη παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Ηπείρου Θεοδώρα Μήτσου και Αργυρώ Παππά

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, ευρισκόμενο σε απαρτία, συζήτησε και αποφάσισε για το παρακάτω, ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ, θέμα:

Θέμα 7^ο

=====

Έγκριση Ειδικού Σχεδίου απόκρισης σε ραδιολογική ή πυρηνική έκτακτη ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) Περιφέρειας Ηπείρου, εξαιτίας σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7-6-2010 τ. Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
 2. Τον Οργανισμό της Περιφέρειας Ηπείρου (Π.Δ. 140/2010 ΦΕΚ 233/27-12-2010 τ. Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις αριθμ. 202855/27-12-2016 (ΦΕΚ 4400/30-12-2016 τ.Β'), 163473/24-10-2017 (ΦΕΚ 3878/3-11-2017 τ.Β') και 64818/17-6-2022 (ΦΕΚ 3223/23-06-2022 τ.Β') αποφάσεις του Συντονιστή Αποκ/νης Δ/σης Ηπείρου –Δυτ. Μακεδονίας
 3. Τον αριθμ. 42071/6-7-2020 πρότυπο κανονισμό λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου, που εξέδωσε ο Υπουργός Εσωτερικών και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2938/11-7-2020 τ. Β')
 1. Την αριθμ. 2/2/13-2-2023 (ΑΔΑ: 9ΡΓΞ7Λ9-4Β1) απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, όπως κατατέθηκε στο Συμβούλιο (Α.Π./Π.Σ. 25556/492/15-2-2023) (συνημμένα με α/α: 25 στον φάκελο 1/2023 συνημμένων εισηγήσεων κ.λπ. στα θέματα του Π.Σ.), με συνημμένο το προς έγκριση ειδικό σχέδιο απόκρισης σε ραδιολογική ή πυρηνική έκτακτη ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) Περιφέρειας Ηπείρου, εξαιτίας σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων
 2. Την τοποθέτηση του κου Περιφερειάρχη
 3. Τις τοποθετήσεις των παρατάξεων και μελών του Π.Σ.
- & ό,τι διατυπώθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, (αναλυτικά στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της συνεδρίασης)**

Αποφασίζει κατά πλειοψηφία

(απόφαση: 4/28/9-3-2023)

Εγκρίνει το Ειδικό Σχέδιο απόκρισης σε ραδιολογική ή πυρηνική έκτακτη ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) Περιφέρειας Ηπείρου, εξαιτίας σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων, όπως κατατέθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή με την αριθμ. 2/2/13-2-2023 απόφασή της, το οποίο επισυνάπτεται και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης .

Σημειώνεται ότι:

1. **Η παράταξη «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»,** ψήφισε «παρών», όχι ως αμφισβήτηση στην ανάγκη ύπαρξης “ΣΧΕΔΙΩΝ”, αλλά επειδή δεν τους δόθηκε αρκετός χρόνος για να το μελετήσουν και η προϊστορία ανέδειξε ότι όλα τα “ΣΧΕΔΙΑ” αυτού του τύπου θέλουν προσοχή και πολύ σοβαρή προσέγγιση
2. **Η παράταξη «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ»,** ψήφισε θετικά, στηρίζοντας κάθε σχεδιασμό που έχει να κάνει με πρόληψη και αντιμετώπιση ανθρωπογενών, τεχνολογικών και φυσικών καταστροφών, επισημαίνοντας την ανάγκη της απαραίτητης στελέχωσης, της εκπαίδευσης του προσωπικού, της εξασφάλισης του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού κ.λπ., έτσι ώστε να μην κινδυνεύουν να μείνουν «σχέδια επί χάρτου».

Και αντίστοιχα απαραίτητη είναι και η εκπαίδευση στους χώρους εργασίας όλων των Δομών και Υπηρεσιών.
Και σίγουρα, είναι απαραίτητες και οι όποιες παρεμβάσεις πρέπει να γίνουν σε επίπεδο πρόληψης των καταστροφών

Μειοψηφεί η παράταξη «ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ», η οποία δήλωσε ότι όσο και αν γίνεται το καλύτερο δυνατό με τα υπάρχοντα μέσα, εκείνοι δεν πείθονται για την επάρκεια του Σχεδιασμού και θεωρούν ότι ο κόσμος παραμένει απροστάτευτος. Δεν πείθονται και από την ίδια την εμπειρία, παρότι και σε εκείνους προκαλεί μια ασφάλεια ότι υπάρχουν άνθρωποι σε κάποια πόσα που έχουν την εν συναίσθησή να λειτουργούν με τον καλύτερο τρόπο σε κάθε περίπτωση. Αυτό από μόνο του δεν είναι αρκετό. Αναφέρθηκαν ιδιαίτερα και στα θέματα της πρόληψης, αλλά και στις αδυναμίες που διαπιστώνονται και μετά τα γεγονότα. Ακόμη στις ελλείψεις πόρων, μέσων και προσωπικού για να λειτουργήσει ο σχεδιασμός και στο αποτέλεσμα μετά από αυτά της αξιοποίησης ιδιωτών εργολάβων. Δεν πείθονται ότι αυτή η Περιφερειακή Αρχή και ο όλος αυτός μηχανισμός ιδιωτικοοικονομικής λειτουργίας φθηνότερου κόστους θα μπορεί να φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Από τη στιγμή που η Κυβέρνηση δεν διαθέτει τα απαραίτητα κονδύλια για τις λαϊκές ανάγκες, δεν μπορεί κανένας Σχεδιασμός να αποδώσει και να επιτευχθεί ο σκοπός του.

Το παρόν Πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Η Πρακτικογράφος
Θεοδώρα Κ. Μήτσιου

Η Πρόεδρος του Π.Σ.
Μπραϊμή – Μπότση Σταυρούλα

Ο Αντιπρόεδρος του Π.Σ
Τρομπούκης Δημήτριος

Ακριβές Απόσπασμα
Η Γραμματέας του Π.Σ.
Αργυρώ Παππά

Ο Γραμματέας του Π.Σ.
Γκαμπρέλας Δημήτριος

Ακολουθεί το ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΣΑΡΠΕΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΚΗ Ή ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΚΤΑΚΤΗ
ΑΝΑΓΚΗ (ΕΣΑΡΠΕΑ) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΣΟΒΑΡΟΥ
ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ

Ιωάννινα
Ιανουάριος 2023

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1. Ιστορικό σύνταξης.....	11
2.Αναθεώρηση και επικαιροποίηση του παρόντος Ειδικού Σχεδίου.....	11
3.Οδηγίες για την εφαρμογή του Ειδικού Σχεδίου	12
4. Σκοπός του Ειδικού Σχεδίου	12
5. Αντικειμενικοί στόχοι Ειδικού Σχεδίου	13
6.Ανάλυση κινδύνου.....	13
7. Κεντρική ιδέα απόκρισης.....	14
ΜΕΡΟΣ ΙΙ . ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	15
1. Οι ρόλοι και αρμοδιότητες της Περιφέρειας Ηπείρου είναι :.....	15
2. Μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς (εφόσον απαιτούνται)	15
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ...	16
1. Δράσεις αναγγελίας.....	16
2. Δρομολογούμενες άμεσες δράσεις προστασίας πληθυσμού, εφόσον απαιτούνται (Δέσμη Α΄).....	20
3. Δρομολογούμενες πάγιες δράσεις απόκρισης (Δέσμη Β΄)	24
4. Επικοινωνίες	26
5. Δειγματοληψίες και μετρήσεις ραδιενέργειας περιβάλλοντος και τροφίμων	26
6. Διαχείριση των ρυπασμένων τροφίμων.....	28
7. Αποκλιμάκωση περιστατικού	31
8. Ενημέρωση κοινού.....	32
ΜΕΡΟΣ ΙV. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	34
1. Μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι έλεγχοι και επιτήρηση.....	34
2. Εκτίμηση και καταγραφή ζημιών/Αστική ευθύνη.....	34
ΜΕΡΟΣ V. ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΚΗ Ή ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΚΤΑΚΤΗ ΑΝΑΓΚΗ (ΕΣΑΡΠΕΑ) ΕΞ ΑΙΤΙΑΣ ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI.....	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII.....	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII.....	56
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX.....	59

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1. Ενεργοποίηση ΕΣΑΡΠΕΑ Περιφέρειας Ηπείρου	18
Διάγραμμα 2. Λήψη Μέτρων	19
Διάγραμμα 3. Ενημέρωση για τη λήψη μέτρων Δέσμης Α΄ ή/και Β΄ Περιφέρειας Ηπείρου	22
Διάγραμμα 4. Φάση απόκρισης Άμεσων Δράσεων προστασίας πληθυσμού (Δέσμη Α΄), σε περίπτωση υπέρβασης του ΟΙΛ3γ και έναρξης του προληπτικού περιορισμού κατανάλωσης α΄ ομάδας προϊόντων	23
Διάγραμμα 5. Φάση απόκρισης Παγίων Δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου (Δέσμη Β΄) ανεξαρτήτως της ανάγκης λήψης άμεσων δράσεων προστασίας	26
Διάγραμμα 6. Διαδικασία Διαχείρισης ρυπασμένων τροφίμων στην Περιφέρεια Ηπείρου	30
Διάγραμμα 7. Διαδικασία Αποκλιμάκωσης Περιστατικού	31
Διάγραμμα 8. Διαδικασία Εκτίμησης και Καταγραφής ζημιών Περιφέρειας Ηπείρου	35

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Συντελεστές βαρύτητας των σταθμών του τηλεμετρικού δικτύου για την Περιφέρεια Ηπείρου	38
Πίνακας 2. Δειγματοληψίες «πρώτης ομάδας τροφίμων» κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Α΄	44
Πίνακας 3. Δειγματοληψίες κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Β΄ και κατά τη φάση της αποκατάστασης	45
Πίνακας 4. Πλήθος δειγμάτων που λαμβάνονται ανά Περιφερειακή Ενότητα για τις δειγματοληψίες που διενεργούνται κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Β΄ και κατά τη φάση της αποκατάστασης	46
Πίνακας 5. Κατανομή των εργαστηρίων μετρήσεων ανά Περιφέρειες	46
Πίνακας 6. Μονάδες Πραγματοποίησης Δειγματοληψίας στην Περιφέρεια Ηπείρου στον Κτηνοτροφικό Τομέα	47
Πίνακας 7. Μονάδες Πραγματοποίησης Δειγματοληψίας στην Περιφέρεια Ηπείρου στον Γεωργικό Τομέα	48

Συντομογραφίες	
Α.Δ.Κ.Ε.Α.	Ανάλυση Δυνητικών Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης
Υ.Κ.Κ.Π.Π.	Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
Γ.Γ.Π.Π.	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Ε.Ε.Α.Ε.	Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
ΕΛ.ΑΣ.	Ελληνική Αστυνομία
Ε.Σ.Α.Ρ.Π.Ε.Α.	Ειδικά σχέδια Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη
Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./Μ.Ε.Φ.- Unit3	Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων/ Μονάδα Εμπλεκόμενων Φορέων
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.	Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση
Ι.Α.Ε.Α.	International Atomic Energy Agency, Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας
Ν.Ε.Α./Ο.Ε.Σ.Δ.	Nuclear Energy Agency of Organisation for Economic Co-operation and Development, Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
Π.Ε.	Περιφερειακή Ενότητα
Α.Δ.Π.Π.	Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
Δ.Α.Ο.Κ.	Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Δ.Δ.Υ. & Κ.Μ.	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας
Τ.Π.Π.	Τμήμα Πολιτικής Προστασίας
Δ.Τ.Ε	Διεύθυνση Τεχνικών Έργων
ΠΕ.ΠΥ.Δ.	Περιφερειακή Πυροσβεστική Διοίκηση
ΔΙ.Π.Υ.Ν	Διεύθυνση Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Νομού
ΓΕ.Π.Α.Δ.	Γενική Περιφερειακή Αστυνομική Διεύθυνση
Α.Δ.	Αστυνομική Διεύθυνση
Ε.Ε.Λ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
Χ.Υ.Τ.Α.	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
Χ.Β.Ρ.Π.	Χημικό Βιολογικό Ραδιολογικό Πυρηνικό (Περιστατικό)

Επεξήγηση όρων

Επίπεδο αναφοράς (δοσιμετρικό)	Το επίπεδο της δόσης ακτινοβολίας σε μια κατάσταση έκθεσης έκτακτης ανάγκης, πάνω από το οποίο η εν λόγω έκθεση κρίνεται ακατάλληλη, μολονότι δεν αποτελεί όριο δόσης που δεν μπορεί να ξεπεραστεί. Συνήθως εκφράζεται σε mSv (χιλιοστά του Sievert) και αναφέρεται στο δοσιμετρικό μέγεθος που τυπικά αποκαλείται «ενεργός δόση» (effective dose). Σύμφωνα με τη νομοθεσία (άρθρο 7 και Παράρτημα Ι του ΠΔ 101/2018) τα επίπεδα αναφοράς για την έκθεση των μελών του κοινού σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης ορίζονται στη ζώνη των 20 έως 100 mSv ανά έτος. <u>Στο παρόν Σχέδιο επιλέγεται να εφαρμόζεται χαμηλότερη τιμή των 20 mSv.</u>
Επιχειρησιακά επίπεδα επέμβασης (“Operational Intervention Levels, OILs”) - OIL3γ	Κριτήρια για την άμεση εφαρμογή προκαθορισμένων μέτρων προστασίας χωρίς περαιτέρω ανάλυση. Βασίζονται στη σύγκριση μιας προεπιλεγμένης στάθμης με τα αποτελέσματα παρακολούθησης μιας παραμέτρου που είναι εύκολα μετρήσιμη και άμεσα διαθέσιμη κατά τη διάρκεια μιας πυρηνικής ή ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης. Με βάση τα πλέον πρόσφατα δημοσιεύματα του ΙΑΕΑ έχουν καθοριστεί 7 διαφορετικά OILs για την εφαρμογή των διαφόρων μέτρων απόκρισης (π.χ. εκκένωση, μετεγκατάσταση, απορρύπανση ατόμων, περιορισμοί τροφίμων, κοκ.). Ένα εκ των OILs είναι το OIL3γ που υποδεικνύει τη λήψη του μέτρου του περιορισμού της κατανάλωσης της «πρώτης ομάδας προϊόντων», όπως αποκαλούνται στο παρόν Ειδικό Σχέδιο, δηλαδή των εξής τοπικά παραγόμενων ειδών: φυλλώδη λαχανικά, κηπευτικά, γάλα από ζώα ελεύθερης βοσκής, βρόχινο νερό (για πόση). Η μετρούμενη ποσότητα στην οποία βασίζεται το OIL3γ είναι ο ρυθμός ισοδύναμης περιβαλλοντικής δόσης γ-ακτινοβολίας στο ένα μέτρο από την επιφάνεια του εδάφους. Αυτή η παράμετρος παρέχεται από τις συνεχείς καταγραφές του σταθερών σταθμών του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας ή χρησιμοποιώντας φορητούς μετρητές ρυθμού δόσης. Στο παρόν Σχέδιο ορίζεται η τιμή OIL3γ = 150 nSv/h. Συγκεκριμένα, η εν λόγω τιμή προκύπτει από την εφαρμογή της πλέον πρόσφατης μεθοδολογίας του ΙΑΕΑ (ΙΑΕΑ 20171) και βασίζεται στο επίπεδο αναφοράς των 20 mSv ανά έτος όσον αφορά την έκθεση των μελών του κοινού στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Η τιμή νοείται ως στατιστικά σημαντική αύξηση πλέον του φυσικού υποστρώματος.

¹ OPERATIONAL INTERVENTION LEVELS FOR REACTOR EMERGENCIES AND METHODOLOGY FOR THEIR DERIVATION, EPR-NPP-OILs (2017)

Σοβαρό ατύχημα σε πυρηνική εγκατάσταση (“severe accident in nuclear installation”)	Συνθήκες ατυχήματος που είναι δυσμενέστερες από εκείνες που συνδέονται με τα ατυχήματα σχεδιαστικής βάσης, δηλαδή συνθήκες ατυχήματος πέραν αυτών για τις οποίες μια πυρηνική εγκατάσταση έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια και για τις οποίες η, όποια, έκλυση ραδιενέργειας διατηρείται εντός των εγκεκριμένων ορίων. Συνθήκες σοβαρού πυρηνικού ατυχήματος μπορεί να προκληθούν από πολλαπλές αστοχίες, όπως η πλήρης απώλεια όλων των συνιστωσών ενός συστήματος ασφαλείας ή από ένα εξαιρετικά απίθανο γεγονός. Τέτοια ατυχήματα συνδέονται κατά κανόνα με τήξη του καυσίμου και της καρδιάς του αντιδραστήρα και μεγάλη έκλυση ραδιενέργειας στο περιβάλλον, με πιθανές διασυνοριακές συνέπειες. Στο παρόν Σχέδιο ως πυρηνική εγκατάσταση (“nuclear installation”) νοούνται τα πυρηνικά εργοστάσια ηλεκτροπαραγωγής, αλλά και άλλου τύπου εγκαταστάσεις όπως μονάδα επανεπεξεργασίας πυρηνικών καυσίμων ή μεγάλος ερευνητικός αντιδραστήρας. Τα σοβαρά ατυχήματα αντιστοιχούν στις υψηλότερες βαθμίδες 6 και 7 της επταβάθμιας διεθνούς κλίμακας INES (International Nuclear and Radiological Event Scale). Επισημαίνεται ότι, καθώς στην πράξη, ο τελικός χαρακτηρισμός ενός ατυχήματος κατά INES γίνεται εκ των υστέρων, στο παρόν Σχέδιο η αρχική δήλωση ενός πυρηνικού ατυχήματος ως INES-6 ή INES-7 δεν αποτελεί προαπαιτούμενο για τον χαρακτηρισμό του ατυχήματος ως σοβαρού ατυχήματος και κατά συνέπεια για την ενεργοποίηση του παρόντος Σχεδίου.
Εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα του Κανονισμού 2016/52/Ευρατόμ	Τα μέγιστα επιτρεπτά επίπεδα ραδιορρύπανσης των τροφίμων και των ζωοτροφών που επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά ύστερα από πυρηνικό ατύχημα. Ορίζονται (σε Bq/kg) στον Κανονισμό 2016/52/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2016 (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L13/20.01.2016). Νοείται, ότι σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δυνάμει της εξουσιοδότησης που της παρέχεται στον εν λόγω Κανονισμό, εκδώσει για τη συγκεκριμένη έκτακτη ανάγκη ειδικό εκτελεστικό κανονισμό με χαμηλότερα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα, υπερισχύουν τα τελευταία. Επισημαίνεται ότι ως «διάθεση στην αγορά» ορίζεται «η κατοχή τροφίμων ή ζωοτροφών με σκοπό την πώληση, συμπεριλαμβανομένης της προσφοράς προς πώληση ή οιασδήποτε άλλης μορφής μεταβίβασης, είτε δωρεάν είτε όχι, και η ίδια η πώληση, διανομή και άλλες μορφές μεταβίβασης». Σημειωτέον ότι για το νερό ισχύουν οι ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις: στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης (π.χ. του δικτύου ύδρευσης) τα επιτρεπτά επίπεδα ραδιενέργειας καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία 2013/51/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 «Περί θεσπίσεως απαιτήσεων προστασίας της υγείας του πληθυσμού όσον αφορά τις ραδιενεργές ουσίες που περιέχονται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ Π/112/1057/2016 (ΦΕΚ 241/Β), όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, καθορίζονται με κριτήριο την τιμή της «ενδεικτικής δόσης», όπως προβλέπεται στην προαναφερόμενη ΚΥΑ. Στην παρούσα κατάσταση έκτακτης

	ανάγκης η «ενδεικτική δόση» θα πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τις συγκεντρώσεις στο νερό των τριών βασικών ραδιονουκλιδίων ενδιαφέροντος, δηλαδή του ιωδίου-131, του καισίου-134 και του καισίου-137, και σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ. Εάν το νερό για ανθρώπινη κατανάλωση λαμβάνεται από συγκεκριμένη πηγή με παροχή κατά μέσο όρο κάτω των 10 m³ ημερησίως ή που εξυπηρετεί λιγότερα από 50 άτομα, τα επιτρεπτά επίπεδα ραδιενέργειας καθορίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την περίπτωση «υγρά τρόφιμα» του Κανονισμού 2016/52/Ευρατόμ. Στην περίπτωση «υγρά τρόφιμα» του Κανονισμού 2016/52/Ευρατόμ υπάγεται και κάθε περίπτωση νερού που μπορεί να προσληφθεί από τον άνθρωπο έμμεσα μέσω της τροφικής αλυσίδας (π.χ. νερό ποτίσματος φυτών ή ζώων).
Στοχαστικές επιπτώσεις	Οι βιολογικές επιδράσεις των ιοντιζουσών ακτινοβολιών η πιθανότητα εμφάνισης των οποίων αυξάνεται με τη δόση ακτινοβολίας, ενώ η σοβαρότητά τους είναι ανεξάρτητη από αυτή. Ο όρος περιγράφει τα αποτελέσματα που μόνο στατιστικά μπορούν να παρατηρηθούν, σε βάθος χρόνου (ετών), όταν ένα μεγάλο πλήθος ατόμων εκτεθεί σε χαμηλές δόσεις, κάτω των 100 mSv. Σε επίπεδο συγκεκριμένου ατόμου, οι στοχαστικές επιπτώσεις νοούνται ως η πολύ μικρή αύξηση της πιθανότητας για εμφάνιση κάποιου αποτελέσματος σε αυτό το άτομο στο μέλλον. Π.χ. λήψη δόσης 1 mSv εκτιμάται ότι αυξάνει κατά 0,001% την πιθανότητα εμφάνισης νεοπλασίας κάποια στιγμή στο μέλλον. Για λόγους σύγκρισης αναφέρεται ότι για οποιοδήποτε άτομο, η πιθανότητα υποβάθρου να εμφανιστεί κάποια στιγμή στη ζωή του μια νεοπλασία κυμαίνεται περί το 30%. Δηλαδή, όταν ένα άτομο έχει εκτεθεί σε δόσεις κάτω των 100 mSv, η συντριπτική πιθανότητα είναι υπέρ του να μην επηρεαστεί η υγεία του εξ αυτού του γεγονότος, είτε άμεσα είτε μακροπρόθεσμα.
Ντετερμινιστικές επιπτώσεις	Οι βιολογικές επιδράσεις των ιοντιζουσών ακτινοβολιών η εμφάνιση των οποίων απαιτεί την υπέρβαση ενός κατωφλίου δόσης πάνω από το οποίο η σοβαρότητά τους αυξάνεται με τη δόση. Ο όρος περιγράφει τα καθορισμένα αποτελέσματα που (κατά πάσα βεβαιότητα) θα παρατηρηθούν όταν ένα άτομο εκτεθεί σε υψηλές δόσεις, επιπέδου 100άδων ή 1.000άδων mSv (καταστάσεις ακτινοπληξίας). Π.χ. έκθεση άνω των 100 mSv (δηλαδή, απορροφούμενη δόση 0,1 Gy) δύναται να προκαλέσει θολερότητα στην όραση, άνω των 1.000 mSv (1 Gy) τοπικά εγκαύματα, άνω των 10.000 mSv (10 Gy) τον θάνατο. Για λόγους σύγκρισης αναφέρονται οι τιμές των ορίων ή επιπέδων αναφοράς δόσης της νομοθεσίας (άρθρα 7 και 9 και Παράρτημα Ι, ΠΔ 101/2018): όριο 1 mSv το έτος για τα μέλη του κοινού, όριο 20 mSv το έτος για επαγγελματική έκθεση, επιλογή επιπέδου αναφοράς εντός του εύρους 20 – 100 mSv για την έκθεση

	των μελών του κοινού σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (στο παρόν Σχέδιο εφαρμόζεται η αυστηρότερη τιμή των 20 mSv το έτος).
Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων	Στο πλαίσιο του ελέγχου της ραδιενέργειας περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε όλη τη χώρα, η ΕΕΑΕ συνεργάζεται με δίκτυο εργαστηρίων που ανήκουν σε ερευνητικά κέντρα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας. Σύμφωνα με το εσωτερικό επιχειρησιακό σχέδιο της ΕΕΑΕ («Εσωτερικό Σχέδιο Διαχείρισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης ΕΕΑΕ», Έκδοση 2, Αναθεώρηση 3, 2021, όπως εκάστοτε ισχύει) το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων περιλαμβάνει, εκτός του Τμήματος Ραδιενέργειας Περιβάλλοντος της ΕΕΑΕ, τα εξής εργαστήρια: Εργαστήριο Ραδιενέργειας Περιβάλλοντος του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Εργαστήριο Πυρηνικής Τεχνολογίας της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ, Εργαστήριο Πυρηνικής Τεχνολογίας του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΑΠΘ, Εργαστήριο Ατομικής και Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του ΑΠΘ, Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Εργαστήριο Αναλυτικής και Περιβαλλοντικής Χημείας της Σχολής Μηχανικών Ορυκτών Πόρων του Πολυτεχνείου Κρήτης, Εργαστήριο Πυρηνικής Τεχνολογίας του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΔΠΘ, Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ).
Κατάσταση έκθεσης έκτακτης ανάγκης	Η έκθεση ατόμων, πέραν των εργαζομένων έκτακτης ανάγκης, λόγω ατυχήματος. Ο κίνδυνος σε πυρηνική έκτακτη ανάγκη συνίσταται στην ενδεχόμενη έκθεση ατόμων σε ιοντίζουσα ακτινοβολία, μέσω διάφορων οδών έκθεσης, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του συμβάντος: μέσω της εισπνοής του ραδιενεργού νέφους, απευθείας εξωτερική έκθεση στην ακτινοβολία του ραδιενεργού νέφους, απευθείας εξωτερικής έκθεσης στην ακτινοβολία που εκπέμπεται από τα ραδιενεργά υλικά που έχουν εναποτεθεί στο έδαφος, κατάποση ρυπασμένων τροφίμων, γάλακτος και νερού. Ο περιορισμός του κινδύνου απαιτεί την εφαρμογή στρατηγικών προστασίας για την υγεία και την ασφάλεια μελών του κοινού, την ποιότητα ζωής, την περιουσία ή το περιβάλλον. Σημειώνεται ότι τα σοβαρά πυρηνικά ατυχήματα που έχουν συμβεί είναι ευρέως γνωστά, λόγω των πολύ σοβαρών επιπτώσεων τους, τόσο στην υγεία, αλλά και λόγω του κοινωνικού και οικονομικού αντίκτυπου τους, καθώς και του μεγάλου ενδιαφέροντος του κοινού παγκοσμίως.

Κατάσταση υφιστάμενης έκθεσης	Μια κατάσταση έκθεσης που υφίσταται ήδη κατά τον χρόνο που πρέπει να ληφθεί απόφαση για τον έλεγχό της. Η κατάσταση υφιστάμενης έκθεσης μπορεί να περιλαμβάνει, την προκύπτουσα, από πλευράς ρύπανσης του περιβάλλοντος, κατάσταση μετά τη λήξη μιας πυρηνικής (ή ραδιολογικής) έκτακτης ανάγκης. Η κατάσταση υφιστάμενης έκθεσης δεν απαιτεί ή δεν απαιτεί πλέον επείγουσα λήψη μέτρων.

ΜΕΡΟΣ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ιστορικό σύνταξης

Σε εφαρμογή του άρθρου 97 του ΠΔ 101/2018 (ΦΕΚ 194/Α), με το οποίο ρυθμίζονται τα σχετικά με το σύστημα διαχείρισης έκτακτης ανάγκης από ραδιολογικό ή πυρηνικό παράγοντα, το έτος 2019 εκπονήθηκε από την Ε.Ε.Α.Ε. και υποβλήθηκε στη Γ.Γ.Π.Π. η αξιολόγηση των δυνητικών καταστάσεων ραδιολογικής/πυρηνικής έκτακτης ανάγκης (ΑΔΚΕΑ, 1^η Έκδοση). Βάσει της ΑΔΚΕΑ εκδίδονται, υπό τον συντονισμό της Γ.Γ.Π.Π. σε συνεργασία με την Ε.Ε.Α.Ε. και άλλους αρμόδιους φορείς, όπως αυτοί καθορίζονται στο Παράρτημα Α του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ [Υ.Α. 1299/2003 (ΦΕΚ 243/Β)], τα αντίστοιχα Ειδικά Σχέδια Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ).

Η Α.Δ.Κ.Ε.Α. περιλαμβάνει τα παρακάτω σενάρια καταστάσεων ραδιολογικής ή πυρηνικής έκτακτης ανάγκης που δύναται να προκύψουν εντός της Ελληνικής επικράτειας, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι η Ελληνική επικράτεια δύναται να πληγεί από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που λαμβάνουν χώρα εκτός του εδάφους της:

- α) Ατύχημα σε πυρηνικό σταθμό εκτός συνόρων
- β) Πυρηνικό ατύχημα σε ελλιμενισμένο πυρηνοκίνητο πλοίο
- γ) Ατύχημα σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση εντός συνόρων
- δ) Έκτακτη ανάγκη με εμπλοκή επικίνδυνης πηγής σε απρόβλεπτη τοποθεσία
- ε) Ατύχημα κατά τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών
- στ) Κακόβουλη πράξη με χρήση ραδιολογικού ή πυρηνικού παράγοντα.

Το Ειδικό Σχέδιο (1^η Έκδοση) συντάχθηκε από το Τμήμα Σχεδιασμού, Πρόληψης και Αντιμετώπισης Τεχνολογικών & λοιπών Καταστροφών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.) και εγκρίθηκε από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας με την υπ. Αριθμ. 1703/26-5-2022 Απόφασή του (ΑΔΑ: 60Κ746ΝΠΙΘ-6ΨΣ), κατόπιν εισήγησης της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.).

Στις 26-05-2022 εγκρίθηκε από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας το Ειδικό Σχέδιο Απόκρισης σε Ραδιολογική ή Πυρηνική Έκτακτη Ανάγκη (ΕΣΑΡΠΕΑ) (1703/26-5-2022, ΑΔΑ: 60Κ746ΝΠΙΘ-6ΨΣ), το οποίο διαβιβάστηκε στην Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου, προκειμένου η Δ/νση να καταρτίσει το οικείο Ειδικό Σχέδιο για τις περιοχές αρμοδιότητάς της. Το παρόν Ειδικό Σχέδιο περιλαμβάνει το πλαίσιο υπό το οποίο θα υλοποιηθούν οι δράσεις όπως αυτές προβλέπονται από τις οργανικές μονάδες της Περιφέρειας Ηπείρου.

Το εν λόγω Σχέδιο της Περιφέρειας Ηπείρου δεν θα έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και θα πρέπει σε αυτό να περιγράφονται με σαφήνεια τα ακόλουθα:

- Ρόλοι και αρμοδιότητες εμπλεκόμενων οργανικών μονάδων της Περιφέρειας Ηπείρου
- Διαγράμματα Ροής πληροφορίας.
- Υλικά και μέσα που απαιτούνται για τη δρομολόγηση των δράσεων της Περιφέρειας Ηπείρου., καθώς και διαδικασίες εύρεσης των μέσων αυτών.
- Διαδικασίες που θα ακολουθηθούν για τη διακίνηση των δειγμάτων και για την εκτέλεση των δειγματοληψιών με βάση τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του Μέρους ΙΙΙ και στο Παράρτημα V του παρόντος ΕΣΑΡΠΕΑ.

Για την Περιφέρεια Ηπείρου θα αποτελείται από το παρόν Σχέδιο με τα συνημμένα παραρτήματα που συντάχθηκε με ευθύνη της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου και εγκρίθηκε σύμφωνα με την απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Ηπείρου

2. Αναθεώρηση και επικαιροποίηση του παρόντος Ειδικού Σχεδίου

Το Ειδικό Σχέδιο που εκδίδεται από την Γ.Γ.Π.Π. υπόκειται σε ανασκόπηση από την ΕΕΑΕ τουλάχιστον ανά πενταετία ή/και οσάκις επικαιροποιείται η ΑΔΚΕΑ του άρθρου 97 του ΠΔ 101/2018.

Η εν συνεχεία αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Ειδικού Σχεδίου πραγματοποιείται, μετά από εισήγηση της ΕΕΑΕ προς τη Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΠΠ, εφόσον συντρέχει τουλάχιστον ένας από τους παρακάτω λόγους:

- Νέα ανάλυση κινδύνου η οποία απαιτεί τροποποίηση του τρόπου διαχείρισης αυτών των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
- Αποτιμήσεις διαχείρισης ανάλογων συμβάντων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο.
- Αποτιμήσεις ασκήσεων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο παρόν Ειδικό Σχέδιο.

Επίσης, αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Ειδικού Σχεδίου γίνεται κατόπιν εισήγησης οποιουδήποτε εμπλεκόμενου φορέα, για επικαιροποίηση στοιχείων ή λόγους όπως, ενδεικτικά:

- Νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που επηρεάζουν τις αρμοδιότητες του εμπλεκόμενου φορέα.
- Οργανωτικές αλλαγές επιχειρησιακά εμπλεκόμενων υπηρεσιών.
- Μνημόνια ενεργειών για τη λειτουργία ομάδων που προβλέπονται στο παρόν Ειδικό Σχέδιο.
- Δημιουργία νέων υποδομών.

Με βάση τα ανωτέρω η αναθεώρηση και επικαιροποίηση του παρόντος Ειδικού Σχεδίου πραγματοποιείται σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου όταν συντρέχουν ένας ή περισσότεροι από τους προαναφερόμενους λόγους.

3. Οδηγίες για την εφαρμογή του Ειδικού Σχεδίου

Το παρόν Σχέδιο ενεργοποιείται και εφαρμόζεται σε περίπτωση που συμβεί ή υπάρχει η υπόνοια ότι έχει ή θα συμβεί έκλυση ραδιενέργειας στο περιβάλλον ως αποτέλεσμα σοβαρού πυρηνικού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων που δύναται να πλήξει την Ελληνική επικράτεια.

Το Σχέδιο ενεργοποιείται από **τον Περιφερειάρχη Ηπείρου και τον Διευθυντή Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας, σε συνεργασία με τον/τους /Χωρικό/-ούς Αντιπεριφερειάρχη/-ες των Π.Ε. που αναμένεται να επηρεαστούν**, οποτεδήποτε ενημερωθούν από τον Γ.Γ.Π.Π. ή την Ε.Σ.Κ.Ε.Δι.Κ./Μ.Ε.Φ- Unit3 ότι η προαναφερόμενη έκλυση ραδιενέργειας δύναται να προκαλέσει διασπορά ραδιενέργειας στην Ελληνική επικράτεια σε επίπεδα που δεν δύναται να παραβλεφθούν από άποψη ακτινοπροστασίας, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Ε.Ε.Α.Ε (βλ. Διάγραμμα 1).

4. Σκοπός του Ειδικού Σχεδίου

Με το παρόν Ειδικό Σχέδιο αντιμετώπισης σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων που δύναται να πλήξει την Ελληνική επικράτεια επιδιώκεται η άμεση και συντονισμένη απόκριση των εμπλεκόμενων φορέων σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου:

- για την προστασία της υγείας² και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών αρμοδιότητας Περιφέρειας Ηπείρου,
- για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών του συμβάντος τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσο-, μακρο-πρόθεσμα,
- για την ενημέρωση των πολιτών.

² Σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο (Οδηγία 2013/59/Ευρατόμ) και την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία, ως σκοπός των ΕΣΑΡΠΕΑ όσον αφορά την προστασία της υγείας νοείται «η αποφυγή αντιδράσεων ιστών του οργανισμού που οδηγούν σε σοβαρές ντετερμινιστικές επιπτώσεις σε οποιοδήποτε άτομο από τον πληθύντα πληθυσμό, καθώς και η μείωση της επικινδυνότητας των στοχαστικών επιπτώσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές αρχές ακτινοπροστασίας και τα επίπεδα αναφοράς του συστήματος ακτινοπροστασίας» (παρ. 5β, άρθρο 97, ΠΔ 101/2018). Όπως αναλύεται λεπτομερώς στην παρ. 6 του παρόντος Μέρους, δεν αναμένονται στη χώρα μας συνθήκες κατά την εξεταζόμενη έκτακτη ανάγκη που να συνεπάγονται ντετερμινιστικές επιπτώσεις. Κατά συνέπεια, σε πρακτικό επίπεδο, ως σκοπός όσον αφορά την προστασία της υγείας του πληθυσμού νοείται η μείωση της επικινδυνότητας των στοχαστικών επιπτώσεων. Αυτό διασφαλίζεται έχοντας επιλέξει στο παρόν Ειδικό Σχέδιο ως επίπεδο αναφοράς για την έκθεση των μελών του κοινού κατά την έκτακτη ανάγκη τη χαμηλότερη τιμή που προβλέπει η νομοθεσία, δηλαδή 20 mSv το έτος (άρθρο 7 και Παράρτημα Ι του ΠΔ 101/2018).

Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκόμενων φορέων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης.

5. Αντικειμενικοί στόχοι Ειδικού Σχεδίου

- Προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων όλων των εμπλεκόμενων φορέων σε κάθε επίπεδο διοίκησης σε όλες τις φάσεις-πρόληψης, ετοιμότητας, αντιμετώπισης και αποκατάστασης - κινητοποίησης του συστήματος Πολιτικής Προστασίας.
- Συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών εντός της Περιφέρειας Ηπείρου, λόγω εκδήλωσης σοβαρού πυρηνικού ατυχήματος εκτός των συνόρων, με απώτερο σκοπό την αποκατάσταση της καθημερινής λειτουργίας των περιοχών που έχουν πληγεί από τη διασυνοριακή έκτακτη ανάγκη.

6. Ανάλυση κινδύνου

Καθώς η χώρα δεν διαθέτει πυρηνικούς σταθμούς, η παρούσα περίπτωση έκτακτης ανάγκης αφορά ενδεχόμενο σοβαρό ατύχημα σε πυρηνικό σταθμό σε άλλο κράτος, με διασυνοριακών επιπτώσεων έκλυση ραδιενέργειας στο περιβάλλον.

Τα σοβαρά πυρηνικά ατυχήματα που έχουν συμβεί είναι ευρέως γνωστά λόγω των πολύ σοβαρών επιπτώσεών τους, αλλά και λόγω του κοινωνικού και οικονομικού αντικτύπου τους, καθώς και του μεγάλου ενδιαφέροντος του κοινού παγκοσμίως. Τέτοια ατυχήματα ήταν το πυρηνικό ατύχημα στο Chernobyl το 1986, αλλά και το πιο πρόσφατο στη Fukushima το 2011. Ένα σοβαρό ατύχημα σε πυρηνικό σταθμό στην Ευρώπη, αν και θεωρείται μικρής πιθανότητας, ειδικά μετά τις βελτιώσεις στο Ευρωπαϊκό σύστημα πυρηνικής ασφάλειας τα τελευταία χρόνια, εντούτοις δεν μπορεί να αποκλειστεί και επομένως απαιτείται να λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης.

Ο ραδιολογικός κίνδυνος συνδέεται με την άμεση έκθεση κατά τη διέλευση του ραδιενεργού νέφους, λόγω απευθείας ακτινοβολίας από το νέφος και λόγω εισπνοής του. Καθώς το ραδιενεργό νέφος μεταφέρεται και διασπείρεται μέσω της ατμόσφαιρας, ποσοστό των ραδιενεργών στοιχείων που περιέχει εναποτίθεται στις περιοχές από τις οποίες διέρχεται. Η εναπόθεση επιτείνεται κατά πολύ εάν τυχόν ταυτόχρονα επικρατούν φαινόμενα βροχοπτώσεων. Η ραδιενέργεια που εναποτίθεται στο έδαφος προκαλεί, δευτερογενώς, εξωτερική έκθεση λόγω της απευθείας ακτινοβολίας και ενδεχόμενη εσωτερική έκθεση, λόγω της κατάποσης ραδιοϊσοτόπων μέσω της ρύπανσης της τροφικής αλυσίδας. Τα ραδιοϊσότοπα ενδιαφέροντος είναι κυρίως το ιώδιο-131, το καίσιιο-134 και το καίσιιο-137, καθώς αποτελούν δείκτες της ραδιορρύπανσης. Τα πρώτα επίφοβα είδη διατροφής όσον αφορά την **άμεση** προστασία του πληθυσμού είναι τα φυλλώδη λαχανικά, τα κηπευτικά, το γάλα από ζώα ελευθέρως βοσκής και η πόση βρόχινου νερού (εφεξής «πρώτη ομάδα προϊόντων»). Σε δεύτερο χρόνο, εξετάζονται και λοιπά προϊόντα φυτικής προέλευσης (κυρίως ζωτροφές) με εφαρμογή κατάλληλων πρωτοκόλλων δειγματοληψίας και διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων της περιεχόμενης σε αυτά ραδιενέργειας.

Σύμφωνα με τη διεθνή κατηγοριοποίηση των ραδιολογικών ή πυρηνικών κινδύνων³ οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης λόγω πυρηνικού ατυχήματος εκτός συνόρων εντάσσονται στην «κατηγορία IV», δηλαδή ανήκουν σε κατηγορία σχετικά χαμηλού επιπέδου ραδιολογικής διακινδύνευσης. Πράγματι, οι αναλύσεις τεκμηριώνουν ότι οι πιθανές ραδιολογικές συνέπειες πέραν μιας ζώνης μερικών δεκάδων χιλιομέτρων από τον σταθμό⁴ οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης λόγω πυρηνικού ατυχήματος εκτός συνόρων εντάσσονται στην «κατηγορία δεν ξεπερνούν τα δοσιμετρικά κριτήρια για τη λήψη επειγόντων μέτρων προστασίας του γενικού πληθυσμού, όπως η εκκένωση ή η χορήγηση σταθερού ιωδίου. Η συνθήκη αυτή ισχύει με μεγάλα περιθώρια ασφάλειας για τη χώρα μας, δεδομένου ότι οι κοντινότεροι σταθμοί, δηλαδή, Kozloduy

³Περιλαμβάνεται στη δημοσίευση Preparedness and Response for a Nuclear or Radiological Emergency, General Safety Requirements, GSR Part 7, 2015 του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ). Η βιβλιογραφική αυτή αναφορά χρησιμοποιείται ως βάση για το παρόν Ειδικό Σχέδιο, δυνάμει της παρ. 10, άρθρο 97 του ΠΔ 101/2018.

⁴Δηλαδή, πέραν των οριοθετημένων ζωνών και αποστάσεων έκτακτης ανάγκης της «εγκατάστασης κατηγορίας I ή II» όπου έχει συμβεί το ατύχημα.

(Βουλγαρία), Cernavoda (Ρουμανία), Pakks (Ουγγαρία), Krško (Σλοβενία), απέχουν από τα σύνορα 250, 320, 600 και 700 km, αντίστοιχα, ο δε, υπό κατασκευή, σταθμός Akkuyu (Τουρκία) απέχει 330 km. Ως εκ τούτου, η παρούσα περίπτωση έκτακτης ανάγκης **δεν περιλαμβάνει επείγουσες δράσεις** απόκρισης για την αντιμετώπιση επιπτώσεων στην υγεία του γενικού πληθυσμού, ενώ είναι αντιληπτό ότι δεν υπάρχουν επιπτώσεις σε εργαζόμενους έκτακτης ανάγκης. Ωστόσο, ανάλογα με το μέγεθος της έκλυσης και τις μετεωρολογικές συνθήκες, μπορεί να λάβει χώρα μη αμελητέα διασπορά της ραδιενεργού ρύπανσης σε τμήματα της Ελληνικής επικράτειας, με αρνητικές συνέπειες στην αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή και στη διάθεση τέτοιων προϊόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένου και ενδεχόμενου πλήγματος στην εικόνα και την εμπιστοσύνη, τόσο στα ίδια τα παραγόμενα προϊόντα, όσο και γενικότερα στην κοινωνική λειτουργία και σε οικονομικές δραστηριότητες και κλάδους, όπως π.χ. ο τουρισμός.

7. Κεντρική ιδέα απόκρισης

Λόγω των περιορισμένων πληροφοριών και δεδομένων για την εξέλιξη του ατυχήματος και της έκλυσης, καθώς και της εν γένει μεγάλης αβεβαιότητας σε τέτοιου είδους ατυχήματα, η απόκριση βασίζεται καταρχάς σε εκτιμήσεις της διασποράς του ραδιενεργού νέφους και παροχής συστάσεων στον πληθυσμό για την ενδεδειγμένη συμπεριφορά πριν, μετά και κατά τη διάρκεια διέλευσης του ραδιενεργού νέφους.

Σε περίπτωση, ωστόσο, που είτε προβλέπεται βάσιμα, είτε διαπιστώνεται από τις ενδείξεις του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας η υπέρβαση του προκαθορισμένου κριτηρίου ρυθμού δόσης της ραδιενεργού ακτινοβολίας στον ελλαδικό χώρο («επιχειρησιακό επίπεδο επέμβασης», ΟΙΛ3γ), εφαρμόζονται άμεσα μέτρα περιορισμού της «πρώτης ομάδας προϊόντων» (παρ. 6 του παρόντος Μέρους). Το μέτρο λαμβάνεται πριν ακόμα υπάρξουν οι δειγματοληπτικές μετρήσεις σε τρόφιμα και περιβαλλοντικά δείγματα, δεδομένου ότι οι δειγματοληψίες και η διεξαγωγή αυτών των εργαστηριακών μετρήσεων απαιτούν χρόνο και δεν μπορούν να υποστηρίξουν την άμεση λήψη απόφασης. Αυτή η αρχική απόκριση, αν και συντηρητική, θα βοηθήσει στην αποφυγή πανικού και στη διατήρηση της εμπιστοσύνης του πληθυσμού και της εικόνας και αξιοπιστίας των ελληνικών προϊόντων και κλάδων της οικονομίας.

Τα μέτρα απόκρισης σταδιακά θα προσαρμόζονται με βάση τις διαθέσιμες νέες πληροφορίες και τα αποτελέσματα από τη διεξαγωγή ενός εκτενούς προγράμματος δειγματοληπτικών μετρήσεων για τον προσδιορισμό της πραγματικής ρύπανσης του περιβάλλοντος, των τροφίμων και των ζωοτροφών.

Με βάση την εμπειρία του ατυχήματος του Chernobyl, μετά τη λήξη του ατυχήματος και της φάσης της έκτακτης ανάγκης, τα μέτρα απόκρισης πρέπει να περιλάβουν πολύμηνης διάρκειας φάση αποκατάστασης κατά την οποία το πρόγραμμα δειγματοληπτικών μετρήσεων εξακολουθεί να διενεργείται, προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια των τροφίμων και ζωοτροφών σε όλη την περίοδο του βλαστικού κύκλου.

Είναι σημαντικό να τονισθεί ότι, όπως αναγνωρίζεται πλέον διεθνώς, οι μη-ραδιολογικές συνέπειες ενός πυρηνικού ατυχήματος είναι εξίσου σημαντικές με τις ραδιολογικές. Τέτοιες συνέπειες σχετίζονται με τη διατάραξη της κανονικότητας (κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες) και το αντίστοιχο κόστος, καθώς και με ψυχολογικές επιπτώσεις, λόγω του φόβου της ραδιενέργειας ή/και στιγματισμού, που μπορούν να υποβαθμίσουν συνολικά και σε σημαντικό βαθμό την υγεία και την ποιότητα ζωής εν γένει. Ως εκ τούτου, η διατήρηση της εμπιστοσύνης του πληθυσμού και η αποφυγή αδικαιολόγητων αντιδράσεων, με κόστος ακόμα και για την υγεία του πληθυσμού (π.χ. αναίτιες διακοπές κύησης) ή την οικονομία (π.χ. στιγματισμός περιοχών που μπορεί να θεωρηθεί ότι ενδέχεται να έχουν ρυπανθεί), αποτελούν βασικούς στόχους της απόκρισης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ . ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

1. Οι ρόλοι και αρμοδιότητες της Περιφέρειας Ηπείρου είναι :

- Διεξαγωγή δειγματοληψιών φυτικών προϊόντων, γάλακτος και νερού καθώς και διακίνηση όλων των δειγμάτων στα εργαστήρια μετρήσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 6 του Μέρους ΙΙΙ (Δειγματοληψίες και μετρήσεις ραδιενέργειας περιβάλλοντος και τροφίμων) και τα Παραρτήματα ΙV (Μετρήσεις ραδιενέργειας αέρα, εδάφους, νερού, γάλακτος και φυτικών προϊόντων) και V (Εκτέλεση δειγματοληψιών και διακίνηση των δειγμάτων) του παρόντος Σχεδίου, κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από τη ΜΕΦ/ΕΣΚΕΔΙΚ-Unit 3, σύμφωνα με το Διάγραμμα 2
- Οι αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ. της Περιφέρειας Ηπείρου, κατόπιν των οδηγιών και σε συνεργασία με τις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκδίδουν τις διοικητικές πράξεις σχετικά με τη διάθεση στην αγορά τροφίμων και ζωοτροφών με βάση τα αποτελέσματα των σχετικών δειγματοληψιών και μετρήσεων.
- Ακόμη, οι αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ. της Περιφέρειας Ηπείρου, παρέχουν οδηγίες προς παραγωγούς και επιχειρήσεις σχετικά με τη διαχείριση των προϊόντων που έχουν χαρακτηριστεί ακατάλληλα για κατανάλωση ή διάθεση στην αγορά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 6 του Μέρους ΙΙΙ του παρόντος Σχεδίου.

2. Μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς (εφόσον απαιτούνται)

Λαμβάνοντας υπόψιν το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα που διαθέτει η Περιφέρεια Ηπείρου και σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων (ακόμα και σε περίπτωση που απαιτηθεί επιπλέον δυναμικό και μέσα), δύνανται να ανταποκριθούν για την υλοποίηση όλου του κύκλου των δράσεων Πολιτικής Προστασίας που περιγράφονται και περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο.

Στο πλαίσιο της εξασφάλισης επιπλέον πόρων, η Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Ηπείρου δύνανται να προχωρήσει εφόσον κριθεί αναγκαίο και κατόπιν σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες επιτροπές (Εκτελεστική, Οικονομική Επιτροπή, κλπ.), σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κατάρτιση Μητρώου Φορέων Παροχής Υπηρεσιών α) διεξαγωγής δειγματοληψιών και β) διακίνησης δειγμάτων. Οι εν λόγω φορείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα άμεσης επέμβασης από τη στιγμή ειδοποίησής τους για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης στην περιοχή αρμοδιότητας της Περιφέρειας. Για την περίπτωση (α) οι φορείς θα είναι ιδιωτικά εργαστήρια διαπιστευμένα από το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) για την πραγματοποίηση δειγματοληψιών σε τρόφιμα (είναι διαθέσιμα στον ιστοχώρο του ΕΣΥΔ: www.esyd.gr ή από φορέα διαπίστευσης-μέλος της Ευρωπαϊκής συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation – EA). Για την περίπτωση (β) θα είναι ιδιωτικές εταιρείες ταχυμεταφορών.

Το Μητρώο Φορέων Παροχής Υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης του παρόντος Σχεδίου εγκρίνεται από την Οικονομική Επιτροπή και επικαιροποιείται όταν προστίθενται νέοι φορείς καθώς και όταν μεταβάλλονται οι τιμές για τις παροχές υπηρεσιών. Στην περίπτωση νέων τιμών, οι Φορείς Παροχής Υπηρεσιών υποβάλλουν νέα Υπεύθυνη Δήλωση ότι αποδέχονται τις τιμές του Μητρώου.

Επισημαίνεται ότι τα μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς έχουν το χαρακτήρα (εκ μέρους της Περιφέρειας) πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων. Η σύναψη της σχετικής σύμβασης αποτελεί δικαιοπραξία, της οποίας τα αποτελέσματα εξαρτώνται από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο και επέρχονται μόλις συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αίρεσης) (άρθ. 201 Αστικού Κώδικα).

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗΣ/ΒΡΑΧΕΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ

Το παρόν Ειδικό Σχέδιο (ΕΣΑΡΠΕΑ) της Περιφέρειας Ηπείρου εξαιτίας σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων είναι δυναμικό και εφαρμόζεται κατά το μέρος που απαιτείται σε κάθε περίπτωση με βάση την ειδική εκτίμηση κινδύνου της Ε.Ε.Α.Ε. και σύμφωνα με τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα, νοουμένου ότι τα δεδομένα επανεξετάζονται και επανεκτιμώνται συνεχώς.

Η Ε.Ε.Α.Ε. έχει την ευθύνη του σχεδιασμού των μέτρων απόκρισης σε κάθε περίπτωση, τα οποία εισηγείται στη Γ.Γ.Π.Π. Η Γ.Γ.Π.Π. έχει την ευθύνη της κινητοποίησης και του συντονισμού των δράσεων των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων προς υλοποίηση των μέτρων απόκρισης.

Η εξεταζόμενη έκτακτη ανάγκη, λόγω της φύσης της, δεν περιλαμβάνει δράσεις καταστολής αλλά, σχεδόν αποκλειστικά, δράσεις προστασίας του πληθυσμού και διαχείρισης των συνεπειών κυρίως όσον αφορά τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές. Στο παρόν Μέρος ΙΙΙ του παρόντος Σχεδίου προσδιορίζονται οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα και τα μέτρα που δρομολογούνται ξεχωριστά από τον κάθε ένα φορέα κατά τη φάση αντιμετώπισης της έκτακτης ανάγκης σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου

1. Δράσεις αναγγελίας

Εάν η Ε.Ε.Α.Ε. πληροφορηθεί συγκεκριμένα είτε μέσω των επίσημων συστημάτων έγκαιρης ειδοποίησης της ΕΕ (European Community Urgent Radiological Information Exchange-ECURIE) ή του ΙΑΕΑ (Unified System for Information Exchange in Incidents and Emergencies - USIE) είτε μέσω άλλου έγκυρου διαύλου (π.χ. διμερής συμφωνία ενημέρωσης, πληροφόρηση από ομόλογη ξένη αρχή) για εκδήλωση ή επικείμενη εκδήλωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων, θέτει άμεσα σε εφαρμογή το εσωτερικό της επιχειρησιακό σχέδιο και πρωτίστως προβαίνει σε ειδική εκτίμηση του κινδύνου να προκληθεί ανησυχητική από άποψη ακτινοπροστασίας ραδιορρύπανση στον ελλαδικό χώρο. Σε περίπτωση θετικής εκτίμησης κινδύνου, ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Α.Ε. εισηγείται άμεσα στο Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας την ενεργοποίηση του Ειδικού Σχεδίου (ΕΣΑΡΠΕΑ). Ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας αποφασίζει την ενεργοποίηση του Σχεδίου και ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς από την Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./Μ.Ε.Φ. - Unit3 σύμφωνα με το ΔΡ1.

Σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου αφού ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Α.Ε. εισηγηθεί στον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας για την ενεργοποίηση του ΕΣΑΡΠΕΑ, ακολουθεί ενημέρωση ενεργοποίησης από την Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./Μ.Ε.Φ. - Unit3 προς τον Διευθυντή της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου. Ο Διευθυντής της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου ενημερώνει τον Περιφερειάρχη Ηπείρου και τον/τους /Χωρικό/-ούς Αντιπεριφερειάρχη/-ες των Π.Ε. που αναμένεται να επηρεαστούν, καθώς και τα αρμόδια Τμήματα Π.Π. των Π.Ε. που αναμένεται να επηρεαστούν, για την άμεση ενεργοποίηση του παρόντος ΕΣΑΡΠΕΑ της Περιφέρειας Ηπείρου. Επιπλέον, ενημερώνονται από τον Διευθυντή της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου, οι θεματικοί Αντιπεριφερειάρχες και οι εμπλεκόμενες Διευθύνσεις της Περιφέρειας Ηπείρου, όπως αναφέρονται στο ΔΡ1.

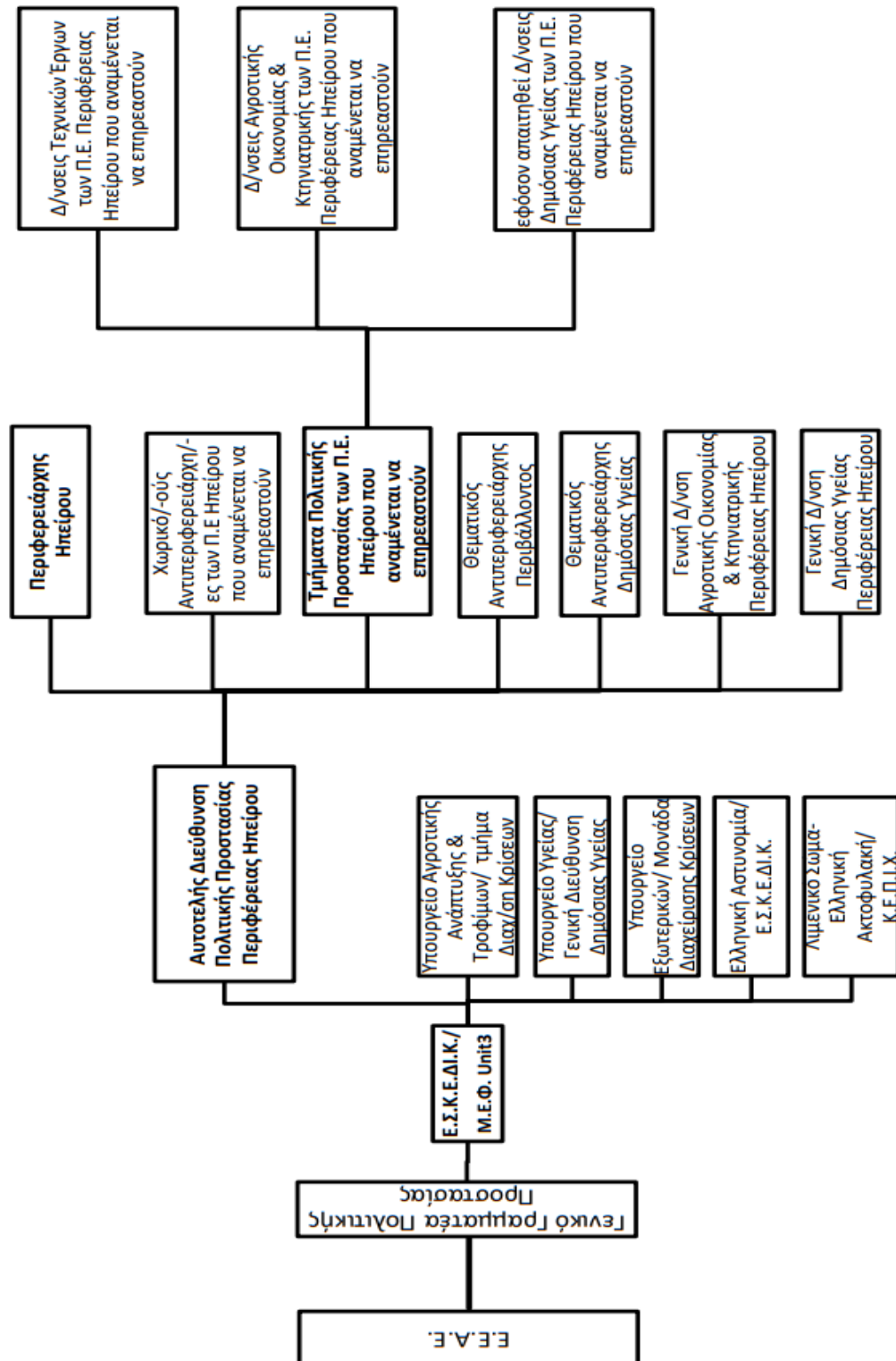
Κατόπιν, η Διεύθυνσή της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου σε συνεργασία με τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων, που ενδέχεται να επηρεαστούν ενημερώνουν:

- α) τις Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) των συγκεκριμένων Περιφερειακών Ενοτήτων (που ενδέχεται να επηρεαστούν),
- β) τις Δ/νσεις Τεχνικών Έργων των συγκεκριμένων Περιφερειακών Ενοτήτων (που ενδέχεται να επηρεαστούν) και
- γ) τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των συγκεκριμένων Περιφερειακών Ενοτήτων (εφόσον απαιτηθεί) (βλ. διάγραμμα 1 του παρόντος Σχεδίου).

Επισημαίνεται ότι η εισήγηση της Ε.Ε.Α.Ε. είναι αυτή που θα καθορίσει τον αριθμό των

Διευθύνσεων/Φορέων των συγκεκριμένων Περιφερειακών Ενοτήτων οι οποίες θα ενημερωθούν από τα αντίστοιχα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Ηπείρου, σε περίπτωση ενεργοποίησης του ΕΣΑΡΠΕΑ στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Διάγραμμα 1. Ενεργοποίηση ΕΣΑΡΠΕΑ Περιφέρειας Ηπείρου

2. Δρομολογούμενες άμεσες δράσεις προστασίας πληθυσμού, εφόσον απαιτούνται (Δέσμη Α')

Με βάση την ανάλυση κινδύνου της παρ. 6 του Μέρους Ι του Ειδικού Σχεδίου και σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην παρ. 4 του ιδίου Μέρους, κίνδυνος υπέρβασης του επιπέδου αναφοράς των 20 mSv θεωρητικά υφίσταται για κρίσιμη ομάδα του πληθυσμού (critical group) που καταναλώνει τοπικά παραγόμενα φυλλώδη λαχανικά και κηπευτικά ή/και γάλα από ζώα ελεύθερης βοσκής ή/και βρόχινο νερό (τα αποκαλούμενα στο Σχέδιο ως «πρώτη ομάδα προϊόντων»).

Ως συνέπεια των παραπάνω, άμεσες δράσεις προστασίας απαιτείται να ληφθούν **εάν οι ενδείξεις του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας καταγράψουν αύξηση μεγαλύτερη από το Επιχειρησιακό Επίπεδο Επέμβασης, ΟΙΛ3γ, στο Σχέδιο (ΕΣΑΡΠΕΑ) ορίζεται η τιμή ΟΙΛ3γ = 150 nSv/h.** Συγκεκριμένα, τίθεται άμεσος προληπτικός περιορισμός στην κατανάλωση της «πρώτης ομάδας προϊόντων» μέχρι να επιβεβαιωθεί η καταλληλότητά τους μέσω δειγματοληψίας και εργαστηριακής μέτρησης της ραδιενέργειάς τους, ώστε ακολούθως ο τεθείς προληπτικός περιορισμός είτε να αρθεί είτε να διατηρηθεί.

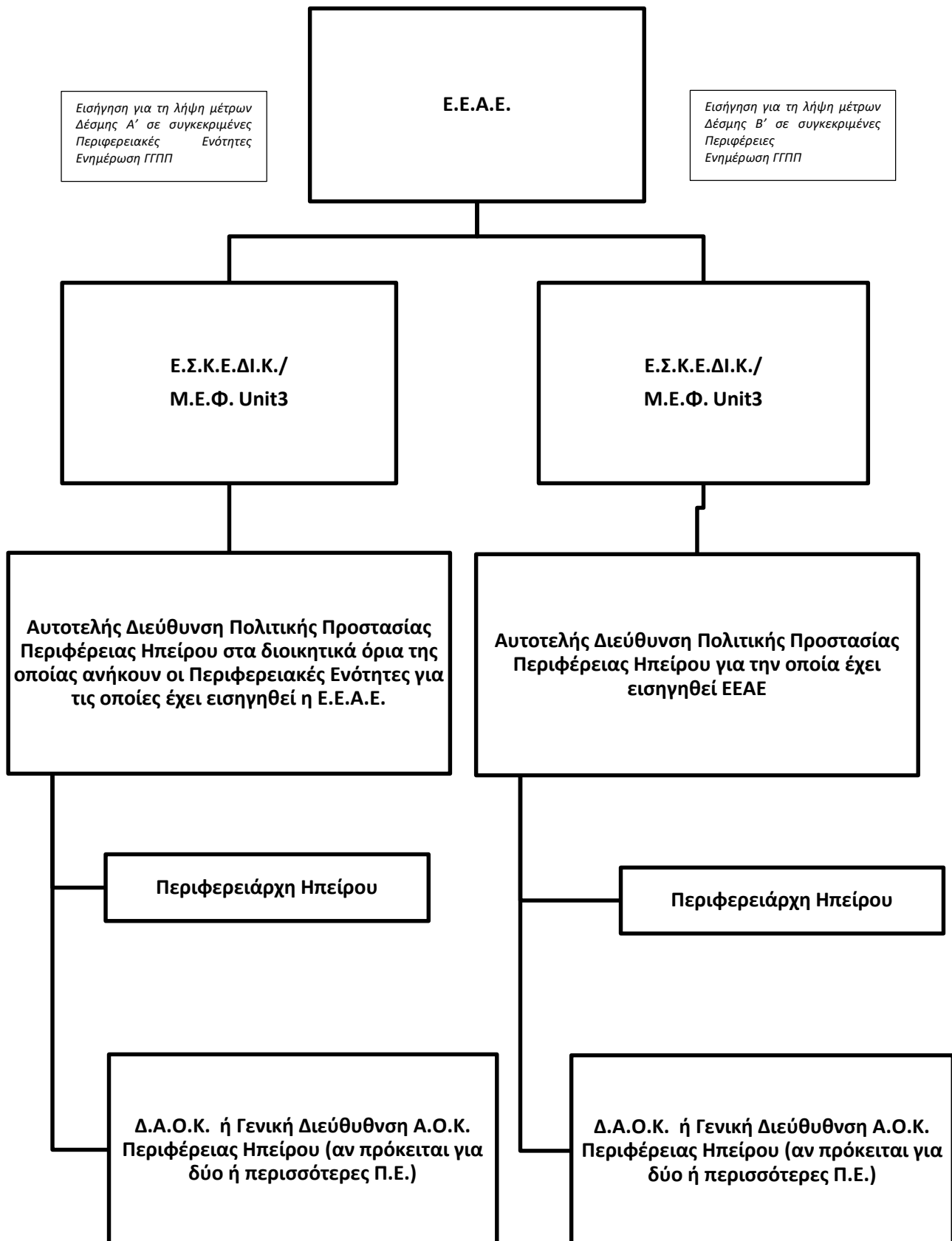
Στο πλαίσιο αυτό δρομολογούνται οι εξής δράσεις:

- Η Ε.Ε.Α.Ε. με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας (ή ενδεχομένως διαθέσιμες προβλέψεις υψηλού βαθμού βεβαιότητας) εισηγείται στη Γ.Γ.Π.Π., η οποία με τη σειρά της ενημερώνει άμεσα μέσω του Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./Μ.Ε.Φ.- Unit 3, την Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου και τον Περιφερειάρχη **για τη λήψη του μέτρων Δέσμης Α' για συγκεκριμένες Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Ηπείρου.** (βλ. διάγραμμα 3 του παρόντος). Για τον σκοπό αυτόν χρησιμοποιείται το πρωτόκολλο του Παραρτήματος Ι του Ειδικού Σχεδίου.
- Στη συνέχεια, η Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου ενημερώνει τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου που αναμένεται να επηρεαστούν.
- Σε περίπτωση υπέρβασης του ΟΙΛ3γ και έναρξης του προληπτικού περιορισμού κατανάλωσης α' ομάδας προϊόντων, τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου προβαίνουν στην ενημέρωση των Δ.Α.Ο.Κ. των Π.Ε. που αναμένεται να επηρεαστούν. Ακολούθως, πραγματοποιείται η διεξαγωγή των δειγματοληψιών σε προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές και αγροτικές μονάδες, σύμφωνα με τον Πίνακα 2, 3 & 4 του παρόντος Σχεδίου (βλ. διάγραμμα 4 του παρόντος Σχεδίου).
- Μετέπειτα, γίνεται η παράδοση των ληφθέντων δειγμάτων στα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου που αναμένεται να επηρεαστούν. Τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου είναι αυτά που μεριμνούν για την άμεση αποστολή των δειγματοληψιών στο Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ή σε όποιο εργαστήριο του Δικτύου Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων υποδειχθεί από την Ε.Ε.Α.Ε.) (βλ. διάγραμμα 4 του παρόντος Σχεδίου).
- Σε περίπτωση άρσης του προληπτικού περιορισμού κατανάλωσης της α' ομάδας προϊόντων πραγματοποιείται η μετάβαση στη Δέσμη Β', σε διαφορετική, ωστόσο, περίπτωση γίνεται ανατροφοδότηση της Δέσμης Α' (βλ. διάγραμμα 4 του παρόντος Σχεδίου).
- Η Ε.Ε.Α.Ε. και το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πραγματοποιούν τις εργαστηριακές αναλύσεις των δειγμάτων που αποστέλλονται από την Περιφέρεια Ηπείρου. Η διεξαγωγή των δειγματοληψιών στα συγκεκριμένα είδη στις συγκεκριμένες Περιφερειακές Ενότητες γίνεται, κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του παρόντος και τα Παραρτήματα ΙV και V του Ειδικού Σχεδίου.
- Τα αποτελέσματα των ελέγχων στο γάλα, το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης και τα προϊόντα φυτικής προέλευσης διαβιβάζονται από την Ε.Ε.Α.Ε., κατά περίπτωση, στο Υπουργείο Γεωργικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στο Υπουργείο Υγείας, τα οποία αποφασίζουν σχετικά με την καταλληλότητά τους με βάση τα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα του Κανονισμού

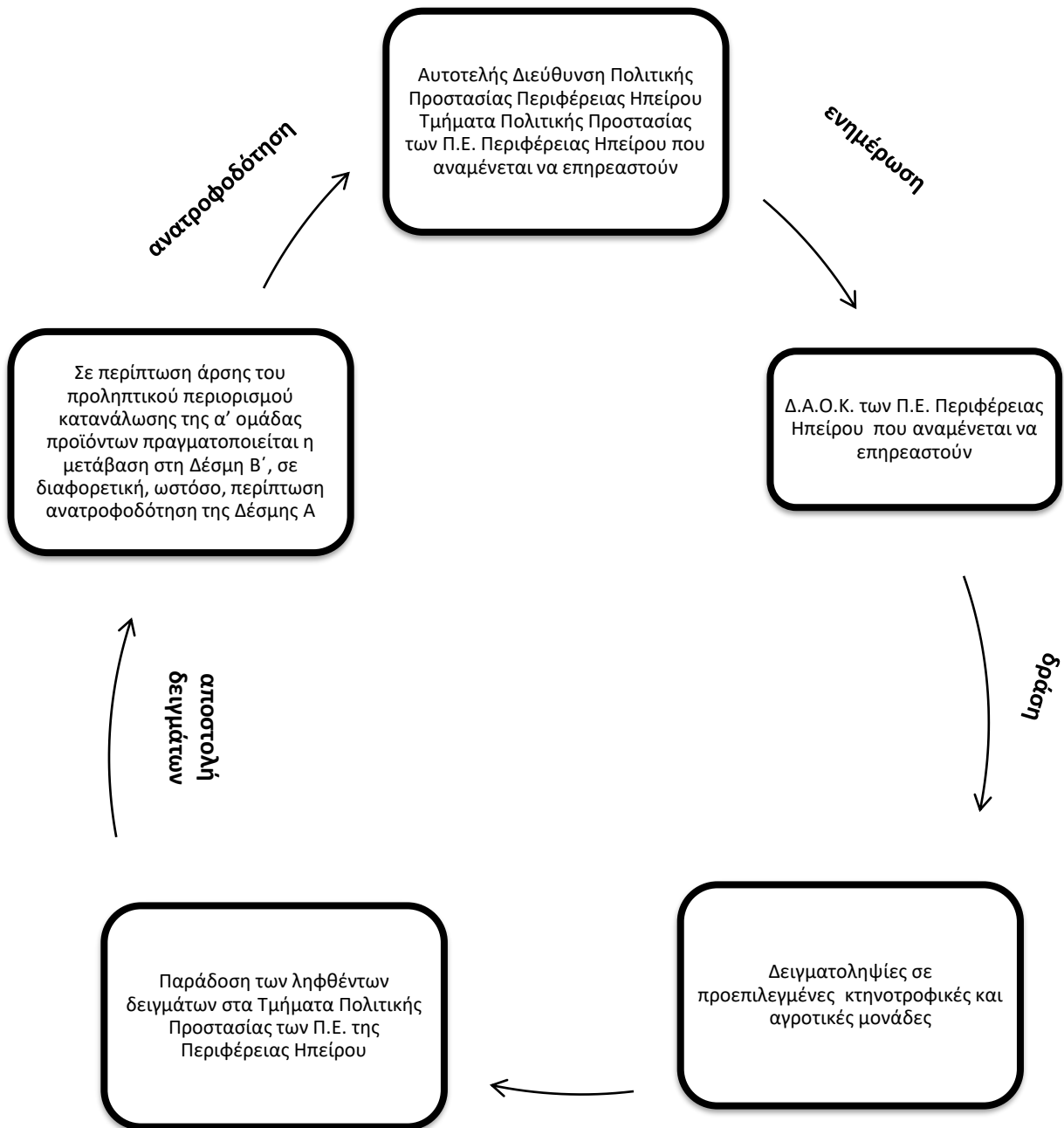
2016/52/Ευρατόμ ή τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ Π/112/1057/2016 (ΦΕΚ 241/Β).

- Παράλληλα, η Ε.Ε.Α.Ε. και το εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αποστέλλει κλιμάκιο για τη διεξαγωγή μετρήσεων στις περιοχές, με σκοπό την καλύτερη γεωγραφική οριοθέτηση της ρύπανσης.
- Η Γ.Γ.Π.Π. ενημερώνει με προειδοποιητικό μήνυμα μέσω του 112 τον τοπικό πληθυσμό, καθώς και τα ΜΜΕ. Για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία και ελαχιστοποίηση του κινδύνου παρερμηνειών, στο Παράρτημα ΙΙ του Ειδικού Σχεδίου παρέχονται σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες με βάση διεθνή πρότυπα.
- Οι περαιτέρω δράσεις διαχείρισης της επικοινωνίας σε σχέση με την επεξήγηση των ληφθέντων μέτρων προστασίας, την εξέλιξη του ατυχήματος και την απειλούμενη ρύπανση υλοποιούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. , τηρουμένης ενήμερης της Γ.Γ.Π.Π.

Διάγραμμα 3. Ενημέρωση για τη λήψη μέτρων Δέσμης Α' ή/και Β' Περιφέρειας Ηπείρου

Διάγραμμα 4. Φάση απόκρισης Άμεσων Δράσεων προστασίας πληθυσμού (Δέσμη Α'), σε περίπτωση υπέρβασης του OIL3γ και έναρξης του προληπτικού περιορισμού κατανάλωσης α' ομάδας προϊόντων

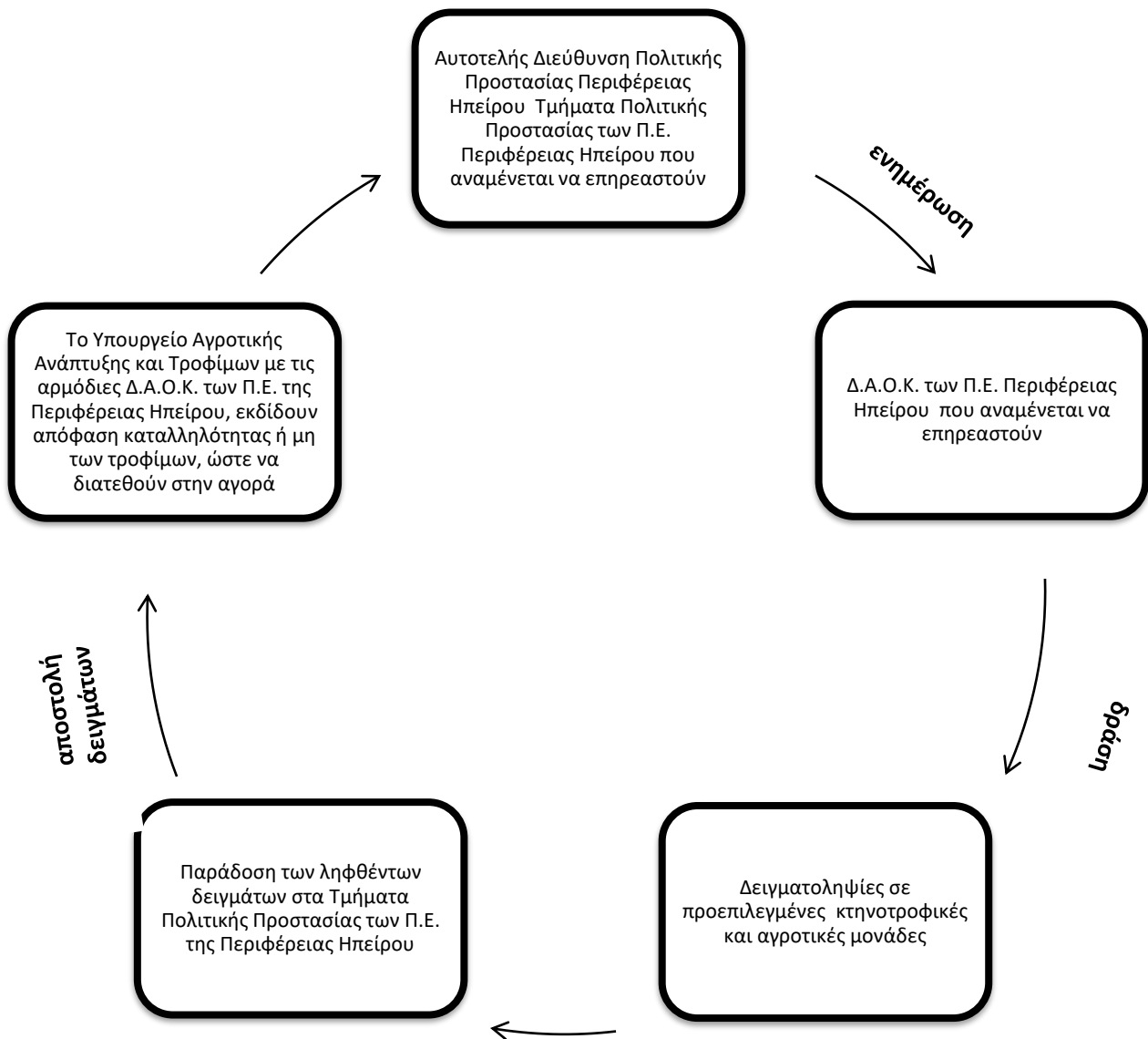

3. Δρομολογούμενες πάγιες δράσεις απόκρισης (Δέσμη Β')

- Η λήψη των πάγιων δράσεων απόκρισης, πραγματοποιείται ανεξάρτητα της ανάγκης λήψης άμεσων δράσεων προστασίας, και τίθενται σε εφαρμογή με την ενεργοποίηση του παρόντος.
- Η Ε.Ε.Α.Ε. με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα εισηγείται στη Γ.Γ.Π.Π. τη δρομολόγηση των πάγιων δράσεων απόκρισης (Δέσμη Β') για την Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου (κατά περίπτωση η Ε.Ε.Α.Ε. εισηγείται για συγκεκριμένες Περιφέρειες της χώρας ή για το σύνολό τους) καθώς και το χρόνο έναρξης των δειγματοληψιών, με βάση την έκταση της επαπειλούμενης ραδιορρύπανσης και τον χρόνο εκδήλωσής της (άφιξη του νέφους) (βλ. διάγραμμα 3 του παρόντος Σχεδίου).
- Η Γ.Γ.Π.Π. ενημερώνει άμεσα μέσω της Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./Μ.Ε.Φ. την Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου και τον Περιφερειάρχη Ηπείρου, σε περίπτωση που η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί Περιφέρεια για την οποία πρέπει να δρομολογηθούν οι συγκεκριμένες δράσεις (βλ. διάγραμμα 3. Ενημέρωση για λήψη μέτρων Δέσμης Α' ή/και Β' του παρόντος Σχεδίου).
- Με εντολή του **Περιφερειάρχη Ηπείρου** κατόπιν κινητοποίησής του από τη Γ.Γ.Π.Π., η Περιφέρεια Ηπείρου τίθεται σε κατάσταση ετοιμότητας και μόλις ληφθεί σχετική ειδοποίηση από τη Γ.Γ.Π.Π., τα εμπλεκόμενα τμήματα αρχίζουν άμεσα τη διεξαγωγή των δειγματοληψιών και τη διακίνηση των δειγμάτων προς τα εργαστήρια μετρήσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του παρόντος και τα Παραρτήματα ΙV και V του Ειδικού Σχεδίου.
- Σε περίπτωση άρσης του προληπτικού περιορισμού κατανάλωσης της α' ομάδας προϊόντων (αποτελέσματα Δέσμης Α), η Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου ενημερώνει τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. που ενδέχεται να επηρεαστούν, τα οποία προβαίνουν σε ενημέρωση των τοπικών Δ.Α.Ο.Κ. . Ακολουθεί η ενεργοποίηση της Δέσμης Β', που περιλαμβάνει τη διεξαγωγή των δειγματοληψιών σε προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές και αγροτικές μονάδες, σύμφωνα με τον Πίνακα 3 & 4 του παρόντος Σχεδίου (βλ. διάγραμμα 5 του παρόντος Σχεδίου).
- Μετέπειτα, γίνεται η παράδοση των ληφθέντων δειγμάτων στα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου που αναμένεται να επηρεαστούν. Τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου είναι αυτά που μεριμνούν για την άμεση αποστολή των δειγματοληψιών στο Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (ή σε όποιο εργαστήριο του Δικτύου Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων υποδειχθεί από την Ε.Ε.Α.Ε. (βλ. διάγραμμα 5 του παρόντος Σχεδίου).
- Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε συνεργασία με τις αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ. των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου, που επηρεάστηκαν, εκδίδουν απόφαση καταλληλότητας ή μη των τροφίμων, ώστε να διατεθούν στην αγορά (βλ. διάγραμμα 5 του παρόντος Σχεδίου).
- Η Ε.Ε.Α.Ε. και Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων:
 - Πραγματοποιούν τις εργαστηριακές αναλύσεις των δειγμάτων που αποστέλλει η Περιφέρεια.
 - Διενεργούν δειγματοληψίες αέρα και εργαστηριακές μετρήσεις της ραδιενέργειας της ατμόσφαιρας.
 - Νοείται ότι η Ε.Ε.Α.Ε. συνεχώς παρακολουθεί και αξιολογεί τις μετρήσεις του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας.
- Η Γ.Γ.Π.Π. ανακοινώνει απλές συστάσεις προς τον πληθυσμό, βάσει των προτάσεων της Ε.Ε.Α.Ε. όσον αφορά τον χρόνο και τον τόπο διέλευσης του ραδιενεργού νέφους, ειδικότερα:
 - Εάν υπάρχει χρόνος μέχρι να αφιχθεί το νέφος, συστήνεται στον πληθυσμό να λάβει, κατά το δυνατόν, μέτρα για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της ραδιενεργής ρύπανσης των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως:
 - κάλυψη με πλαστικά φύλλα ή μουσαμάδες φυτών, ζωοτροφών, ανοικτών δεξαμενών νερού κλπ.,
 - κλείσιμο του εξαερισμού των θερμοκηπίων,

- μετακίνηση των ζώων από τα βοσκοτόπια και ενσταυλισμός τους σε κλειστό υπόστεγο,
- συγκομιδή τυχόν ώριμων καλλιεργειών και αποθήκευση των καρπών σε μέρη που προστατεύονται από την εναπόθεση ραδιενέργειας.
- Μετά την άφιξη του νέφους και μέχρι να ληφθούν περαιτέρω οδηγίες από τις αρμόδιες αρχές, συστήνεται στον πληθυσμό:
 - να αποφύγει την μη απαραίτητη παραμονή σε εξωτερικούς χώρους κατά τη διάρκεια διέλευσης του νέφους, παραμένοντας σε κλειστούς χώρους,
 - να αποτρέψει την επαφή με το χώμα, ιδίως των παιδιών,
 - να περιορίσει τον εξαερισμό του κλειστού χώρου (π.χ. κλειστά παράθυρα, διακοπή της προσαγωγής του κλιματιζόμενου φρέσκου εξωτερικού αέρα),
 - να αποφύγει την κατανάλωση άγριων φυτών (π.χ. μανιτάρια, μύρτιλα) ή θηραμάτων,
 - να αποφεύγει τη χρήση βρόχινου νερού για ανθρώπινη κατανάλωση.
- Συστήνεται στον πληθυσμό να αναζητά πληροφορίες και οδηγίες από τις υπεύθυνες αρμόδιες αρχές και, κυρίως, να μην λάβει αυθαίρετα μέτρα προστασίας, όπως π.χ. ταμπλέτες ιωδίου.
- Οι περαιτέρω δράσεις διαχείρισης της επικοινωνίας σε σχέση με την επεξήγηση των παραπάνω συστάσεων προς τον πληθυσμό, την εξέλιξη του ατυχήματος και την απειλούμενη ρύπανσης υλοποιούνται από την Ε.Ε.Α.Ε., τηρουμένης ενήμερης της Γ.Γ.Π.Π.
- Η Ε.Ε.Α.Ε. διαβιβάζει στο Υπουργείο Γεωργικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τα αποτελέσματα, οι τιμές των οποίων βρίσκονται πάνω από το 1/10 των μεγίστων επιτρεπτών επιπέδων του Κανονισμού 2016/52/Ευρατόμ.
- Η Γ.Γ.Π.Π. από κοινού με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ανακοινώνουν και αναλαμβάνουν τη διαχείριση της επικοινωνίας σχετικά με τις εφαρμοστέες αποφάσεις ελέγχου της διάθεσης των τροφίμων και σχετικά με τη διαχείριση των τροφίμων που αποσύρονται.

Διάγραμμα 5. Φάση απόκρισης Παγίων Δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου (Δέσμη Β΄) ανεξαρτήτως της ανάγκης λήψης άμεσων δράσεων προστασίας

4. Επικοινωνίες

Οι επικοινωνίες μεταξύ των Υπηρεσιών/Φορέων της Περιφέρειας Ηπείρου, για δράσεις απόκρισης στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών εξαιτίας σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων, καθώς και τη διαχείριση των συνεπειών τους, γίνονται κατά κανόνα με τη χρήση των δικτύων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

5. Δειγματοληψίες και μετρήσεις ραδιενέργειας περιβάλλοντος και τροφίμων

Κατά τη φάση της απόκρισης της έκτακτης ανάγκης αλλά και κατά τη φάση της αποκατάστασης που

ακολουθεί μετά τη λήξη της έκτακτης ανάγκης (Μέρος ΙV του Ειδικού Σχεδίου) είναι απαραίτητο να διεξαχθούν εκτενείς δειγματοληψίες και μετρήσεις ραδιενέργειας, προκειμένου να γίνει εκτίμηση του περιστατικού και να υποστηριχθεί η λήψηαποφάσεων για τις δράσεις απόκρισης και τα μέτρα προστασίας. **Με βάση τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών και μετρήσεων γίνεται συνεχής επανεκτίμηση των συνθηκών, καθώς και των δράσεων/μέτρων που πιθανά έχουν δρομολογηθεί ή απαιτείται να δρομολογηθούν.**

Κατά **τη φάση της απόκρισης στην έκτακτη ανάγκη** οι μετρήσεις των δειγμάτων αφορούν:

- Στον έκτακτο, άμεσο έλεγχο, εφόσον απαιτείται, της «πρώτης ομάδας προϊόντων», συμπεριλαμβανομένου του βρόχινου νερού προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση, ώστε να εντοπισθούν τυχόν υπερβάσεις επιτρεπόμενων τιμών σε σχέση με την άμεση κατανάλωση. Οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ οι δειγματοληψίες και η προώθηση των δειγμάτων προς τα εργαστήρια διενεργούνται από την Περιφέρεια Ηπείρου σύμφωνα με το διάγραμμα 4 του παρόντος Σχεδίου.
- Στη διάχυτη γ-ακτινοβολία και τη ραδιενέργεια του αέρα ώστε να γίνεται εκτίμηση της έντασης και της έκτασης του περιστατικού. Οι δειγματοληψίες και οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την Περιφέρεια Ηπείρου,
- Στον συστηματικό έλεγχο του γάλακτος και φυτικών προϊόντων σε σχέση με τη διάθεσή τους στην αγορά. Οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την Περιφέρεια Ηπείρου., ενώ οι δειγματοληψίες και η προώθηση των δειγμάτων προς τα εργαστήρια διενεργούνται από την Περιφέρεια Ηπείρου σύμφωνα με το διάγραμμα 4.

Κατά τη φάση της απόκρισης στην έκτακτη ανάγκη οι δειγματοληψίες διενεργούνται στο πλαίσιο των πάγιων δράσεων της Δέσμης Β' σύμφωνα με όσα περιγράφονται στους Πίνακες 3 και 4 του Παραρτήματος V. Πέραν αυτού, στο τυχόν υποσύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων όπου έχει αποφασιστεί η εφαρμογή των εκτάκτων, άμεσων μέτρων προστασίας του πληθυσμού της Δέσμης Α', διενεργούνται συμπληρωματικά, και εκ παραλλήλου, και οι δειγματοληψίες που περιγράφονται στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος V.

Κατά **τη φάση της αποκατάστασης**, που ακολουθεί τη λήξη της έκτακτης ανάγκης, οι μετρήσεις αφορούν:

- Στην εκτίμηση της ποιότητας του γάλακτος και φυτικών προϊόντων σε σχέση με τη διάθεσή τους στην αγορά για όλη την καλλιεργητική περίοδο, ώστε να καλυφθεί ένας πλήρης βλαστικός κύκλος τροφών και ζωοτροφών. Οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ οι δειγματοληψίες και η προώθηση των δειγμάτων προς τα εργαστήρια διενεργούνται από την Περιφέρεια Ηπείρου σύμφωνα με το διάγραμμα 5.
- Στη ραδιενέργεια του εδάφους ώστε να γίνει η εκτίμηση της ραδιορρύπανσης της Ελληνικής επικράτειας. Οι δειγματοληψίες και οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την Περιφέρεια Ηπείρου.
- Στη ραδιενέργεια των επιφανειακών υδάτων, κυρίως εάν υπάρχουν υπόνοιες ότι έχει επέλθει ρύπανση υδρολογικής λεκάνης που είναι σημαντική πηγή νερού ύδρευσης. Οι μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων για τις προβλεπόμενες Περιφέρειες (πίνακας 5- Παράρτημα V).

Κατά τη **φάση της αποκατάστασης** οι δειγματοληψίες διενεργούνται σύμφωνα με όσα περιγράφονται στους Πίνακες 3 και 4 του Παραρτήματος V.

Στο Παράρτημα IV του παρόντος Σχεδίου περιγράφονται οι διενεργούμενες μετρήσεις ραδιενέργειας αέρα, εδάφους, νερού, γάλακτος και φυτικών προϊόντων (για τρόφιμα και ζωοτροφές).

Στο Παράρτημα V περιγράφεται ο σχεδιασμός όσον αφορά την εκτέλεση δειγματοληψιών και τη διακίνηση των δειγμάτων. Επισημαίνεται ότι:

Για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα δείγματα που συλλέγονται σε Περιφερειακό επίπεδο αποστέλλονται στα εργαστήρια μετρήσεων σύμφωνα με τον Πίνακα 5 του Παραρτήματος V.

6. Διαχείριση των ρυπασμένων τροφίμων

Τα ακατάλληλα προς κατανάλωση προϊόντα που παράγονται στις πληγείσες περιοχές μπορεί να είναι ρυπασμένα σε συγκεντρώσεις που να απαιτούν ειδική διαχείριση απόρριψης. Για τους σκοπούς της διαχείρισης των συνεπειών της παρούσας έκτακτης ανάγκης, το επίπεδο συγκέντρωσης ενός ραδιονουκλιδίου (εφεξής, «επίπεδο δράσης») άνω του οποίου απαιτείται ειδική διαχείριση απόρριψης ορίζεται ως η τιμή του «επιπέδου εξαίρεσης μέτριας ποσότητας οποιουδήποτε τύπου υλικού» που είναι καθορισμένη στη νομοθεσία, (σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας), συγκεκριμένα στον πίνακα Β, στήλη 2, του Παραρτήματος VII του ΠΔ 101/2018. Για τα βασικά ραδιονουκλίδια ενδιαφέροντος, δηλαδή ιώδιο-131, καίσιο-134, καίσιο-137, τα ως άνω «επίπεδα δράσης» είναι αντίστοιχα, 10^5 , 10^4 , 10^4 (Bq/kg), μέχρι το πολύ συνολική ποσότητα απόρριψης ενός τόνου (1.000 kg) σε δεδομένο σημείο.

Επισημαίνεται ότι δεν απαιτείται ειδική διαχείριση για όλα τα προϊόντα που έχουν χαρακτηριστεί ακατάλληλα. Νοείται ότι για συγκεντρώσεις μεγαλύτερες των εφαρμοστέων μεγίστων επιτρεπτών επιπέδων του Κανονισμού 2016/52/Ευρατόμ αλλά μικρότερες των ως άνω «επιπέδων δράσης» τα προϊόντα δεν καταναλώνονται ούτε διατίθενται στην αγορά, αλλά μπορούν να απορρίπτονται ελεύθερα από άποψη ραδιολογικής ασφάλειας (π.χ. ως κοινά απορρίμματα, διασπορά σε υφιστάμενες καλλιέργειες, διασπορά σε υδάτινο αποδέκτη, κ.ο.κ.) ή ενδεχομένως να υποστούν περαιτέρω επεξεργασία (όπως π.χ. αναερόβια ζύμωση γάλακτος ή αποτέφρωση σε εγκατάσταση εξοπλισμένη με κατάλληλα φίλτρα) εάν είναι εφικτές και οικονομικά δικαιολογημένες τέτοιες επιλογές. Για την ειδική περίπτωση που η ακαταλληλότητα του προϊόντος οφείλεται μόνο στην παρουσία του ιωδίου-131, μπορεί να εφαρμοστεί και η επιλογή της καθυστέρησης διάθεσης του προϊόντος, π.χ. για λίγες εβδομάδες εάν είναι εφικτό, ώστε να απομειωθεί η ραδιενέργειά του λόγω ραδιενεργού μετάπτωσης (το ιώδιο-131 είναι βραχύβιο, με χρόνο υποδιπλασιασμού ίσο περίπου με 8 ημέρες). Για παράδειγμα, γάλα ρυπασμένο μόνο με ιώδιο-131 θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να παραχθεί βούτυρο, τυρί, αποβουτυρωμένο γάλα σε σκόνη, ή άλλα προϊόντα που μπορούν να αποθηκευτούν για να επιτρέψουν στο ιώδιο-131 να απομειωθεί πριν από την κατανάλωση. Τα προϊόντα που απαιτούν ειδική διαχείριση πρέπει να απορριφθούν με ελεγχόμενο τρόπο. Με βάση διαθέσιμες αναλύσεις της βιβλιογραφίας⁵ οι ενδεδειγμένοι τρόποι για τις συνθήκες της χώρας μας αναμένεται να είναι:

- Απόρριψη γάλακτος στη θάλασσα. Το ραδιορρυπασμένο γάλα μπορεί να απορρίπτεται στη θάλασσα μέσω των εκρών παράκτιας εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων. Σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου, η απόρριψη του ραδιορρυπασμένου γάλακτος (αν υπάρχει) στη θάλασσα πραγματοποιείται ύστερα από επικοινωνία και συνεργασία του/των πλησιέστερου/-ων Δήμου/ων των Π.Ε., της Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων, της ΕΛ.ΑΣ. ή του Λιμενικού Σώματος κατά περίπτωση.
- Απόρριψη σε χώρους υγειονομικής ταφής που διαθέτουν σχεδιασμένα μηχανικά εμπόδια όπως π.χ. επενδύσεις από πηλό ή μεμβράνη ή/και συστήματα αποστράγγισης των υγρών και εξαέρωσης των αερίων που παράγονται στη χωματερή. Εκεί μπορούν να απορρίπτονται είδη όπως π.χ. δημητριακά,

⁵ Πηγές: Guidelines for Agricultural Countermeasures Following an Accidental Release of Radionuclides, A Joint Undertaking by the IAEA and FAO, Technical Report Series No. 363, 1994.

UK Recovery Handbooks for Radiation Incidents 2015, Food Production Systems Handbook, Version 4.1, Public Health England.

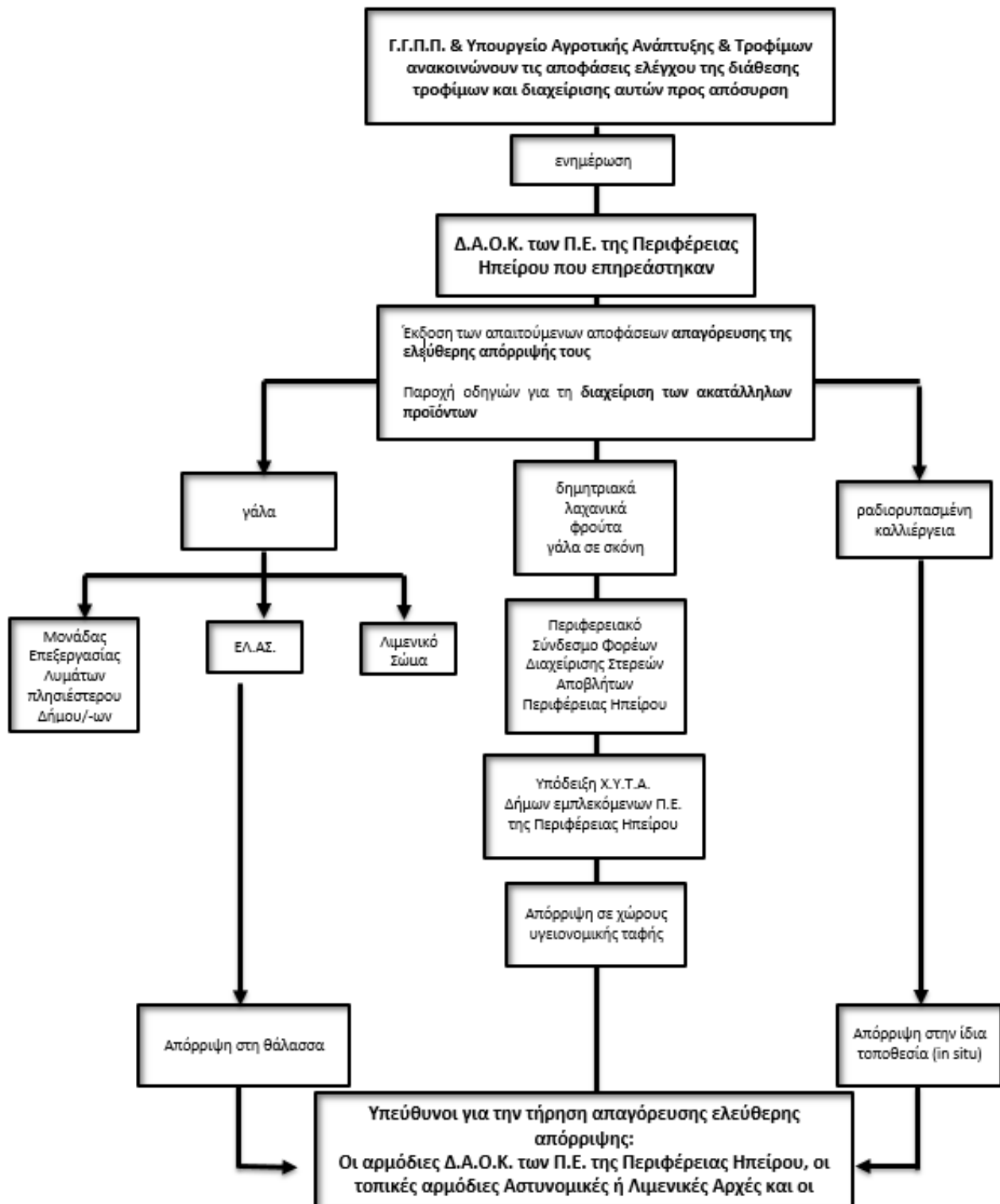
λαχανικά, φρούτα, γάλα σε σκόνη. Η ανωτέρω απόρριψη των προαναφερθέντων ειδών σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου, διενεργείται από τον Περιφερειακό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου με την υπόδειξη Χ.Υ.Τ.Α. Δήμου /-ων των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου, που ενδέχεται να επηρεαστούν.

- Απόρριψη μιας ραδιορραπασμένης καλλιέργειας στην ίδια τοποθεσία (in situ). Η μέθοδος συνίσταται στην καταστροφή της καλλιέργειας και την άμεση ενσωμάτωσή της στο έδαφος με επακόλουθο όργωμα. Η αποξήρανση της καλλιέργειας με την εφαρμογή ζιζανιοκτόνων πριν από το όργωμα μειώνει τον όγκο του υλικού που πρέπει να ενσωματωθεί στο έδαφος. Η καταλληλότητα αυτής της μεθόδου διαχείρισης οφείλεται στο ότι η συγκέντρωση των ραδιονουκλιδίων στις καλλιέργειες είναι χαμηλότερη από ό,τι στα εδάφη στα οποία παράγονται. Επιπλέον, το όργωμα αραιώνει την ενεργότητα, π.χ. η συγκέντρωση ενεργότητας καισίου στο έδαφος μετά την ενσωμάτωση ώριμης καλλιέργειας δημητριακών θα είναι τουλάχιστον 100 φορές μικρότερη από εκείνη της αρχικής καλλιέργειας.

Οι αρμόδιες Δ.Α.Ο.Κ. των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου έχουν την ευθύνη παροχής οδηγιών προς τους παραγωγούς και τις επιχειρήσεις σχετικά με τη διαχείριση των ακατάλληλων προϊόντων, καθώς και την έκδοση των απαιτούμενων αποφάσεων απαγόρευσης της ελεύθερης απόρριψής τους, εφόσον έχει διαπιστωθεί υπέρβαση των επιπέδων δράσης που καθορίζονται παραπάνω.

Υπεύθυνες αρχές για την τήρηση της απαγόρευσης είναι οι προαναφερθείσες Διευθύνσεις και επικουρικά οι τοπικές αρμόδιες Αστυνομικές ή Λιμενικές Αρχές (κατά περίπτωση), καθώς και όλες οι Ανακριτικές Αρχές.

Διάγραμμα 6. Διαδικασία Διαχείρισης ρυπασμένων τροφίμων στην Περιφέρεια Ηπείρου

7. Αποκλιμάκωση περιστατικού

Το περιστατικό αποκλιμακώνεται όταν συντρέξουν οι εξής προϋποθέσεις:

Επιβεβαιωθεί, π.χ. μέσω των διαύλων ενημέρωσης που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος Μέρους ΙΙΙ, η λήξη των εκλύσεων ραδιενέργειας στην πυρηνική εγκατάσταση του ατυχήματος.

Τα αποτελέσματα τόσο του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας όσο και των μετρήσεων στα φίλτρα αέρα (που προβλέπονται στο δεύτερο σημείο της παρ. 3 του παρόντος Μέρους ΙΙΙ) επιβεβαιώσουν την μη διέλευση ραδιενεργού νέφους από την επικράτεια.

Η αποκλιμάκωση επέρχεται με Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κατόπιν σχετικής εισήγησης από την ΕΕΑΕ για τον τερματισμό της κατάστασης έκθεσης έκτακτης ανάγκης και, εφόσον απαιτείται, για τη μετάβαση σε κατάσταση υφιστάμενης έκθεσης, σύμφωνα με τις παρ. 6 και 8 του άρθρου 97 του ΠΔ 101/2018.

Με την αποκλιμάκωση του περιστατικού αίρεται η επικινδυνότητα όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες συνέπειες στην υγεία και την περιουσία των πολιτών, τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά και τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και υποδομές της χώρας εξαιτίας του σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων, **χωρίς αυτό να συνεπάγεται ότι λήγουν οι δράσεις μεσοπρόθεσμης/μακροπρόθεσμης επιτήρησης και διαχείρισης (π.χ. διενέργεια δειγματοληψιών ελέγχου τροφίμων, διαχείρισης τυχόν αποβλήτων ή διαχείρισης καταστάσεων υφιστάμενης έκθεσης κλπ.).**

Επιπλέον, κάθε εμπλεκόμενος φορέας σε δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση της έκτακτης ανάγκης και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών της είναι υπεύθυνος για την αποκλιμάκωση του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διαθέτει ή έχει ενεργοποιήσει.

Νοείται ότι η έκτακτη ανάγκη λήγει όταν δεν προκύπτει πια η ανάγκη πραγματοποίησης δράσεων επιτήρησης και διαχείρισης.

Διάγραμμα 7. Διαδικασία Αποκλιμάκωσης Περιστατικού

8. Ενημέρωση κοινού

Η εμπειρία δείχνει ότι ένα σοβαρό πυρηνικό ατύχημα, οπουδήποτε στον κόσμο, αποτελεί κορυφαίο γεγονός, με αποτέλεσμα να ασκείται μεγάλη πίεση από τα ΜΜΕ προς τις αρμόδιες αρχές της κάθε χώρας για παροχή ενημέρωσης. Εάν το ατύχημα δεν επηρεάζει καθόλου ή έχει αμελητέες ραδιολογικές συνέπειες για τη χώρα μας, το παρόν Ειδικό Σχέδιο δεν ενεργοποιείται και η επικοινωνιακή διαχείριση ανάγεται στην περίπτωση μιας, όπως αποκαλείται, «εκλαμβανόμενης έκτακτης ανάγκης» (perceived emergency). Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται από την Ε.Ε.Α.Ε. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο επιχειρησιακό της σχέδιο («Εσωτερικό Σχέδιο Διαχείρισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης Ε.Ε.Α.Ε.», Έκδοση 2, Αναθεώρηση 3, 2021, όπως εκάστοτε ισχύει).

Στην περίπτωση που το παρόν Ειδικό Σχέδιο τυγχάνει εφαρμογής, η ενημέρωση του κοινού διακρίνεται στη γενική ενημέρωση σχετικά με τα μέτρα προστασίας από κινδύνους που προέρχονται από σοβαρό ατύχημα σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων που επηρεάζει την Ελληνική επικράτεια και στην ειδική ενημέρωση, με την έκδοση και κοινοποίηση οδηγιών προς τους πολίτες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης λόγω ενός τέτοιου ατυχήματος (άρθρα 70 και 71 του ΠΔ 101/2018).

8.1. Γενική ενημέρωση του κοινού

Η γενική ενημέρωση του κοινού (βλ. διάγραμμα 8 του παρόντος Σχεδίου) περιλαμβάνει τα στοιχεία που περιέχονται στο τμήμα Α του Παραρτήματος XII του ΠΔ 101/2018, γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από τη Γ.Γ.Π.Π. και την Ε.Ε.Α.Ε. και παρέχεται εκ των προτέρων. Συγκεκριμένα, στους ιστοχώρους της Γ.Γ.Π.Π. (www.civilprotection.gr) (βλ. Παράρτημα VI του παρόντος Σχεδίου) και της Ε.Ε.Α.Ε. (www.eeae.gr) (βλ. Παράρτημα VII του Παρόντος Σχεδίου) παρέχονται οδηγίες αυτοπροστασίας και συμπεριφοράς που πρέπει να ακολουθηθούν σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων με διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα, καθώς και πληροφόρηση για τα μέτρα πολιτικής προστασίας που εν γένει εφαρμόζονται.

8.2. Ειδική ενημέρωση του κοινού

Η ειδική ενημέρωση στοχεύει στην αποτελεσματική κάλυψη των στοιχείων που περιέχονται στο τμήμα Β του Παραρτήματος XII του ΠΔ 101/2018 και γίνεται **κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης** ως εξής:

Η ενημέρωση του κοινού όσον αφορά τις δράσεις και τα ληφθέντα μέτρα πολιτικής προστασίας γίνεται από τη Γ.Γ.Π.Π. Η ενημέρωση περιλαμβάνει ανακοινώσεις με οδηγίες προστασίας ή άλλες συστάσεις προς το κοινό, στα πλαίσια των οδηγιών ή των υποδείξεων της Ε.Ε.Α.Ε., οι οποίες αφορούν, ιδίως, τα εξής στοιχεία: περιορισμοί στην κατανάλωση ορισμένων τροφίμων και νερού που ενδέχεται να έχουν ρυπανθεί, απλοί κανόνες υγιεινής και απορρύπανσης, συστάσεις για περιορισμό μέσα στα κτίρια κατά τη διάρκεια της διέλευσης του ραδιενεργού νέφους.

Η ενημέρωση του κοινού όσον αφορά τα χαρακτηριστικά της έκτακτης ανάγκης (π.χ. προέλευση, έκταση, αναμενόμενη εξέλιξη, ραδιολογική επιβάρυνση, κ.ο.κ.) γίνεται από την Ε.Ε.Α.Ε. Η ενημέρωση θα συμπληρώνεται με υπόμνηση των βασικών γνώσεων σχετικά με τη ραδιενέργεια και την επίδρασή της στον άνθρωπο καθώς και στο περιβάλλον.

Η ενημέρωση του κοινού όσον αφορά εφαρμοστέες αποφάσεις ελέγχου του γάλακτος και των φυτικών προϊόντων και σχετικά με τη διαχείριση των ειδών που αποσύρονται ως ακατάλληλα γίνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τη Γ.Γ.Π.Π. Αντίστοιχη ενημέρωση δύναται να γίνει από το Υπουργείο Υγείας για το νερό προς ανθρώπινη κατανάλωση. Γενικότερα γίνεται προσπάθεια για προτροπή των πολιτών να ενημερώνονται ΜΟΝΟ από τις επίσημες πηγές πληροφόρησης.

Εφόσον κριθεί αναγκαίο και σκόπιμο, τη διαχείριση των ΜΜΕ και την ενημέρωση του κοινού αναλαμβάνει σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης η Διεύθυνση Επικοινωνιακής Διαχείρισης Κρίσεων της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου., εφόσον απαιτηθεί, το γραφείο Τύπου της Περιφέρειας σε συνέννοηση με τον Περιφερειάρχη και τον Διευθυντή της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας

Ηπείρου, δύνανται να προβεί σε περαιτέρω ενημέρωση του κοινού στα τοπικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Ηπείρου, (www.php.gov.gr) με έκδοση Δελτίων Τύπου (βλ. Παράρτημα VIII του παρόντος Σχεδίου).

ΜΕΡΟΣ IV. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Μετά τη λήξη της φάσης της απόκρισης στην έκτακτη ανάγκη, πραγματοποιείται η ολοκλήρωση της αποκατάστασης. Στο παρόν Μέρος IV προσδιορίζονται οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα κατά τη φάση της αποκατάστασης μετά από σοβαρό ατύχημα σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων που είχε διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα.

1. Μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι έλεγχοι και επιτήρηση

Η φάση της αποκατάστασης περιλαμβάνει κυρίως τη συνέχεια των ελέγχων και αναλύσεων, μέσω διεξαγωγής εκτενών δειγματοληψιών και μετρήσεων σε αέρα, νερά, έδαφος, γεωργικά φυτικά προϊόντα και γάλα, προκειμένου:

- να εξακριβωθεί η διασπορά της ραδιενέργειας στην Ελλάδα,
- να διασφαλιστεί ότι τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές που διατίθενται στην αγορά είναι εντός των επιτρεπτών επιπέδων ραδιορύπανσης σε όλη την περίοδο του βλαστικού κύκλου.

Οι παραπάνω δειγματοληψίες και μετρήσεις διενεργούνται όπως περιγράφεται στην παρ. 5 του Μέρους III του παρόντος Σχεδίου. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων διαβιβάζονται από την Ε.Ε.Α.Ε., κατά περίπτωση:

- στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- στο Υπουργείο Υγείας.

Ανάλογα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, οι ανωτέρω κατά περίπτωση αρμόδιοι φορείς, μετά από διαβούλευση με τυχόν συναρμόδιους φορείς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνουν μέτρα προστασίας εφόσον ενδείκνυται, για όσο διάστημα θεωρείται απαραίτητο. Στο διάστημα αυτό, η διαχείριση των ρυπασμένων προϊόντων γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 6 του Μέρους III του παρόντος Σχεδίου. Επίσης, εξακολουθεί να παρέχεται η σχετική ειδική ενημέρωση του κοινού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 8.2. του Μέρους III του παρόντος Σχεδίου.

2. Εκτίμηση και καταγραφή ζημιών/Αστική ευθύνη

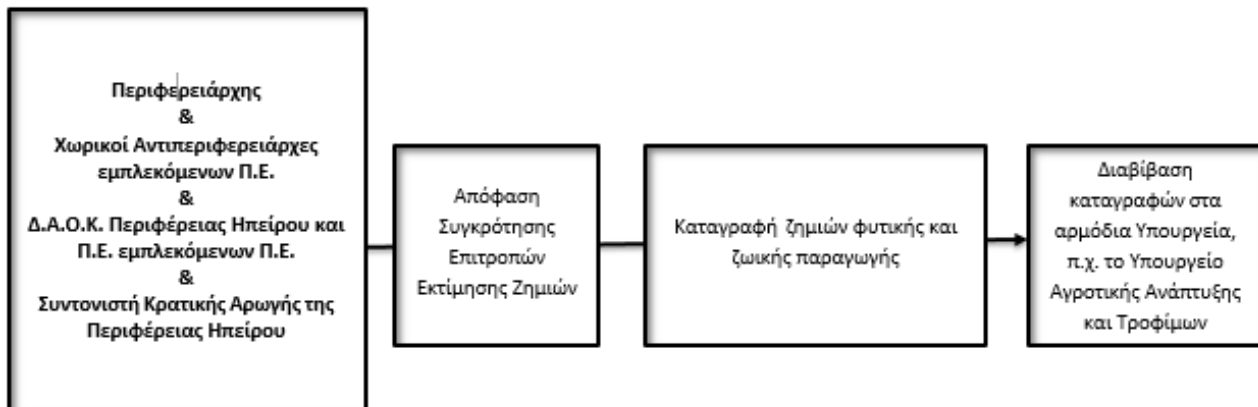
Οι αναμενόμενες **άμεσες** ζημιές αφορούν, κατά βάση, την οικονομική ζημιά που θα υποστούν παραγωγοί και επιχειρήσεις από τους περιορισμούς διάθεσης στην αγορά των τροφίμων και ζωοτροφών. Η ευθύνη καταγραφής και εκτίμησης αυτών των ζημιών ανήκει στις Διευθύνσεις της Περιφέρειας Ηπείρου που είναι επιφορτισμένες με την καταγραφή και εκτίμηση ζημιών φυτικής και ζωικής παραγωγής (π.χ. εξαιτίας φυσικών φαινομένων). Εν γένει, όπως συνήθως συμβαίνει σε τέτοιου είδους εξαιρετικές περιστάσεις, οι ακολουθητέες οδηγίες πολιτικής, ιδίως των θεμάτων που αφορούν καταβολή οικονομικής βοήθειας ή αποζημιώσεων, αποφασίζονται σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης από την Κυβέρνηση.

Πιο συγκεκριμένα, σε επίπεδο Περιφέρειας Ηπείρου, ο Περιφερειάρχης, οι Χωρικοί Αντιπεριφερειάρχες των Π.Ε. που επηρεάστηκαν, οι τοπικές Δ.Α.Ο.Κ. και η Δ.Α.Ο.Κ. της Περιφέρειας Ηπείρου σε συνεργασία με τον εκάστοτε Συντονιστή Κρατικής Αρωγής της Περιφέρειας Ηπείρου, εκδίδουν Απόφαση συγκρότησης Επιτροπών Εκτίμησης Ζημιών και προβαίνουν στον ορισμό των μελών τους. Στη συνέχεια, οι Επιτροπές είναι αυτές που θα καταγράψουν τις ζημιές φυτικής και ζωικής παραγωγής. Τέλος, πραγματοποιείται η διαβίβαση των πρακτικών της καταγραφής των ζημιών στα αρμόδια Υπουργεία, όπως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ.ά.

Επισημαίνεται και η πιθανότητα ύπαρξης **έμμεσων** οικονομικών απωλειών που σχετίζονται με ζημιά στη φήμη (reputational damage) σε τομείς όπως π.χ. ο τουρισμός, οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων κ.ά. Η εκτίμηση αυτών των απωλειών είναι δυσχερής και αβέβαιη και εξαρτάται σε κρίσιμο βαθμό αφενός από τη φύση του ατυχήματος και τη σοβαρότητα των διασυνοριακών του επιπτώσεων, αφετέρου από την

οικονομική διασύνδεση των τομέων που πλήττονται με το σύνολο της οικονομίας⁶.

Διάγραμμα 8. Διαδικασία Εκτίμησης και Καταγραφής ζημιών Περιφέρειας Ηπείρου

Για την αστική ευθύνη στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας (διάγραμμα 10 του παρόντος Σχεδίου) ισχύει η Διεθνής Σύμβαση που υπογράφηκε στο Παρίσι στις 29 Ιουλίου 1960 (Convention on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy) η οποία κυρώθηκε με το Νομοθετικό Διάταγμα 336/1969 (ΦΕΚ 269/Α), όπως τροποποιήθηκε από το Πρόσθετο Πρωτόκολλο της 28ης Ιανουαρίου 1964 (επίσης κυρώθηκε με το Νομοθετικό Διάταγμα 336/1969), από το Πρωτόκολλο της 16ης Νοεμβρίου 1982 (κυρώθηκε με τον Ν. 1758/1988, ΦΕΚ 44/Α) και από το Πρωτόκολλο της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2004 (κυρώθηκε με τον Ν. 3787/2009, ΦΕΚ 140/Α).

Λαμβανομένων υπόψη και τυχόν σχετικών ενεργειών σε διεθνές επίπεδο ή της ΕΕ, το **Υπουργείο Εξωτερικών ενημερώνει κατά λόγο αρμοδιότητας, εάν συντρέχουν προϋποθέσεις διεκδίκησης αποζημιώσεων** στη χώρα μας στο πλαίσιο της παραπάνω Διεθνούς Σύμβασης.

⁶ Σύμφωνα με θεωρητικές εκτιμήσεις μελετών της βιβλιογραφίας, οι συγκεκριμένες οικονομικές απώλειες μπορεί να ανέλθουν σε πολύ υψηλά ποσά.

**ΜΕΡΟΣ V. ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΚΗ Ή ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΚΤΑΚΤΗ ΑΝΑΓΚΗ (ΕΣΑΡΠΕΑ)
ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΣΟΒΑΡΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΟΣ
ΣΥΝΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ**

Η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Σχεδίου ορίζεται η ημερομηνία έγκρισής του από το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Ηπείρου, αφού προηγηθεί η εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ανωτέρω σχεδίου στο Περιφερειακό Συμβούλιο, το οποίο και το εγκρίνει σύμφωνα με τα άρθρα 163 και 174 του Ν.3852/2010.

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ

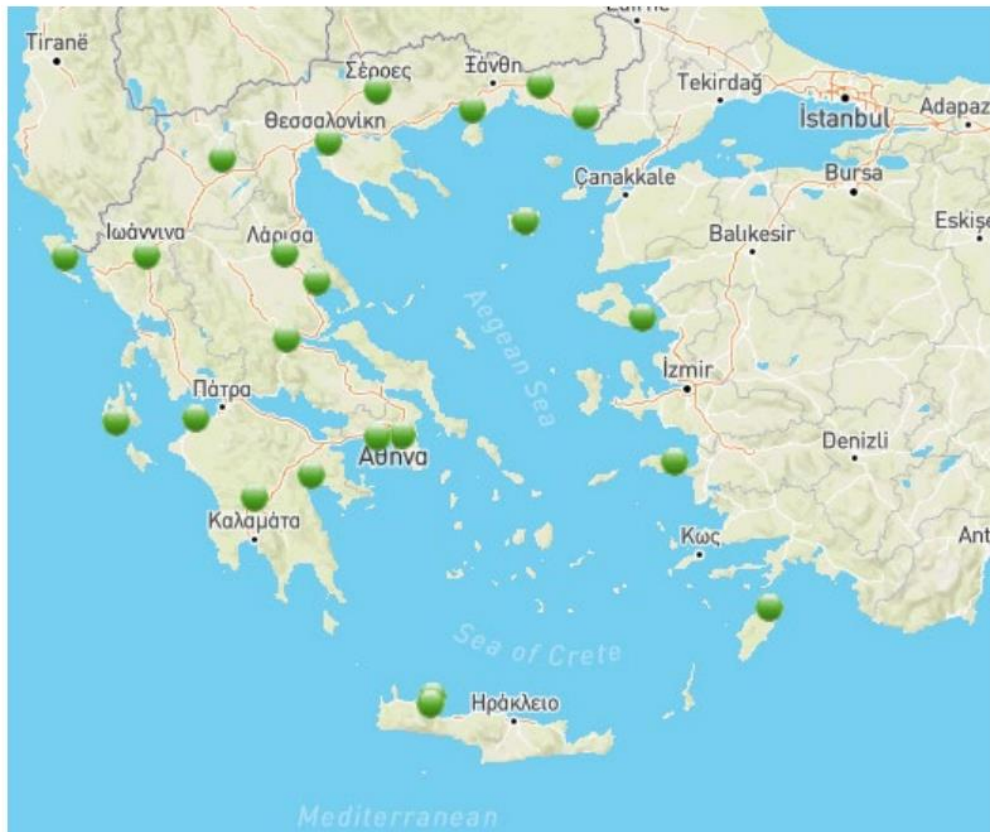
Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρωτόκολλο λήψης απόφασης με βάση τις καταγραφές του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας.

Σήμερα, το τηλεμετρικό δίκτυο μέτρησης ραδιενέργειας περιλαμβάνει 23 σταθμούς, που μετρούν σε συνεχή βάση τον ρυθμό δόσης της διάχυτης γ-ακτινοβολίας (nSv/h). Παρακάτω είναι ο χάρτης των εγκατεστημένων σταθμών του δικτύου στην Ελλάδα.

Η αρχική οριοθέτηση του τμήματος της επικράτειας όπου εφαρμόζονται οι άμεσες δράσεις προστασίας πληθυσμού (Δέσμη Α΄) της παρ. 2 του Μέρους ΙΙΙ του παρόντος Σχεδίου γίνεται με εφαρμογή της ακόλουθης σχέσης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα:

$$P\Delta_{ΠΕ_i} = \sum_1^ν P\Delta_{σταθμου_j} \cdot w_{i,j}$$

Όπου

$P\Delta_{ΠΕ_i}$: ο εκτιμώμενος ρυθμός δόσης (nSv/h) γ- ακτινοβολίας από εναπόθεση ραδιενεργών στοιχείων στην i-Περιφερειακή Ενότητα.

$P\Delta_{σταθμου_j}$: η αύξηση του ρυθμού δόσης (nSv/h) γ- ακτινοβολίας που καταγράφει ο j-σταθμός του τηλεμετρικού δικτύου.

$ν$: το πλήθος των σταθμών του τηλεμετρικού δικτύου που λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του $P\Delta_{ΠΕ_i}$.

$w_{i,j}$: ο συντελεστής βαρύτητας του του j-σταθμού στην i-Περιφερειακή Ενότητα.

Οι σταθμοί που συμμετέχουν στον προσδιορισμό του $P\Delta_{ΠΕ_i}$ καθώς και ο αντίστοιχος συντελεστής βαρύτητας $w_{i,j}$ παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα 1, για την Π.Ε. i, ομαδοποιημένες ανά Περιφέρεια. Η εφαρμογή άμεσων δράσεων προστασίας του πληθυσμού της Δέσμης Α' πραγματοποιείται στις Π.Ε. για τις οποίες $P\Delta_{ΠΕ_i} \geq OIL3ν$.

Πίνακας 1. Συντελεστές βαρύτητας των σταθμών του τηλεμετρικού δικτύου για την Περιφέρεια Ηπείρου

Περιφερειακή Ενότητα	Περιφέρεια Ηπείρου			
	Σταθμός μέτρησης τηλεμετρικού δικτύου			
	Πτολεμαΐδας	Κέρκυρας	Ιωαννίνων	Λάρισας
Άρτας	10%		75%	15%
Θεσπρωτίας	5%	5%	80%	10%
Ιωαννίνων	10%		75%	15%
Πρέβεζας	10%		75%	15%

Σημειώνεται ότι ο ανωτέρω πίνακας αποτελεί εκτίμηση στη βάση πιθανών αλλά συντηρητικών/δυσμενών σεναρίων πυρηνικού ατυχήματος με βάση τα υπάρχοντα επιστημονικά δεδομένα. Συνιστούν κατευθυντήριες οδηγίες εν ελλείψει άλλων αξιόπιστων δεδομένων για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εφαρμογή έκτακτων, άμεσων δράσεων προστασίας του πληθυσμού πέραν των παγίων δράσεων.

Η Ε.Ε.Α.Ε. μπορεί να προβαίνει σε απαραίτητες προσαρμογές της παραπάνω μεθοδολογίας και των τιμών του ανωτέρω πίνακα, συνεκτιμώντας τις επικρατούσες συνθήκες και λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα κατά την εξέλιξη της έκτακτης ανάγκης (π.χ. ακριβέστερα αποτελέσματα προσομοιώσεων)⁷. Νοείται ότι στην περίπτωση σταθμών του τηλεμετρικού δικτύου οι οποίοι λόγω τεχνικών προβλημάτων βρίσκονται εκτός λειτουργίας, η Ε.Ε.Α.Ε. μεριμνά για την, στο μέτρο του δυνατού, άμεση αποκατάσταση της

⁷ Σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος XI του ΠΔ 101/2018 τα ΕΣΑΡΠΕΑ περιλαμβάνουν «μέτρα εκ των προτέρων για την αναθεώρηση των προκαθορισμένων γενικών κριτηρίων για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων προστασίας, ...όπως απαιτείται κατά τη διάρκεια μιας κατάστασης έκθεσης έκτακτης ανάγκης, για την κάλυψη των επικρατούσων συνθηκών, όπως αυτές εξελίσσονται σε όλη τη διάρκειά της.».

λειτουργίας τους. Σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση εφαρμογής άμεσων δράσεων προστασίας του πληθυσμού της Δέσμης Α' για τις περιφερειακές ενότητες οι οποίες επηρεάζονται από τη μη λειτουργία των σταθμών αυτών, λαμβάνεται στη βάση αξιοποίησης των διαθέσιμων δεδομένων κατά την εξέλιξη της έκτακτης ανάγκης (πχ. Μετρήσεις υπόλοιπων σταθμών, μοντέλα πρόβλεψης και όποιες διαθέσιμες επιτόπιες μετρήσεις και μετρήσεις περιβαλλοντικών δειγμάτων κλπ.)

Σε κάθε περίπτωση και όπως ήδη αναφέρθηκε στην παρ. 2 του Μέρους ΙΙΙ, η Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων, που για την Περιφέρεια Ηπείρου είναι το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αποστέλλει κινητό συνεργείο μετρήσεων, το οποίο σαρώνει όσο το δυνατόν πληρέστερα το ως άνω οριοθετημένο τμήμα της επικράτειας, με σκοπό τη λεπτομερέστερη χαρτογράφηση του ρυθμού δόσης και την ακριβέστερη οριοθέτηση της περιοχής εφαρμογής των έκτακτων, άμεσων δράσεων προστασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Κατευθυντήριες οδηγίες με ενδεικτικά κείμενα για την επικοινωνία μέτρων περιορισμού στα τρόφιμα λόγω ραδιορρύπανσης.

Σε περίπτωση λήψης προληπτικών περιοριστικών μέτρων λόγω ραδιορρύπανσης τροφίμων, οι παρακάτω διευκρινιστικές εξηγήσεις σε απλή γλώσσα συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη και χωρίς παρερμηνείες επικοινωνία προς στα μέλη του κοινού.

Α) Κατά τη φάση της άμεσης απόκρισης, πριν τη διενέργεια των δειγματοληπτικών ελέγχων.

Σταματήστε να καταναλώνετε τοπικά παραγόμενα

- λαχανικά και κηπευτικά
- γάλα από ζώα ελευθέρως βοσκής
- νερό της βροχής,

μέχρι να ελεγχθούν και να δηλωθούν ως ασφαλή.

- Τα πιο πάνω μέτρα περιορισμού λαμβάνουν κυρίως υπόψη τα πιο ευάλωτα μέλη του κοινού (π.χ. βρέφη και έγκυες γυναίκες). Έχει γίνει η υπόθεση ότι όλα τα τοπικά παραγόμενα λαχανικά, κηπευτικά και γάλα είναι μολυσμένα με ραδιενέργεια και ότι ελάχιστα γίνονται (π.χ. πλύσιμο λαχανικών) για να μειωθούν τα επίπεδα μόλυνσης πριν από την κατανάλωση. Δηλαδή τα μέτρα αντιστοιχούν σε αυστηρά κριτήρια πρόληψης. Η λήψη των μέτρων δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι τα συγκεκριμένα είδη που παράγονται στην περιοχή είναι ακατάλληλα. Ωστόσο, είναι συνετό να μην καταναλώνετε τα τοπικά, μη απαραίτητα τρόφιμα μέχρι να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ανάλυση.
- Εννοείται ότι όλα τα άλλα τρόφιμα μπορείτε να τα καταναλώνετε ελεύθερα, όπως βεβαίως και τα τοπικά παραγόμενα τρόφιμα και γάλα που υπήρχαν αποθηκευμένα.
- Κατ' εξαίρεση, στην ακραία περίπτωση που ο περιορισμός της κατανάλωσης είναι πιθανό να οδηγήσει σε σοβαρό υποσιτισμό ή αφυδάτωση επειδή δεν είναι διαθέσιμα τρόφιμα αντικατάστασης, γάλα ή νερό, τα υπό περιορισμό είδη μπορούν να καταναλωθούν για σύντομο χρονικό διάστημα έως ότου είναι διαθέσιμες οι αντικαταστάσεις.

Β) Μετά τη διενέργεια των δειγματοληπτικών ελέγχων.

Κάτω από τα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα:

Έχουν ελεγχθεί τρόφιμα τοπικής παραγωγής και γάλα και οι μετρήσεις βεβαιώνουν ότι όλα τα μέλη του κοινού, συμπεριλαμβανομένων βρεφών, παιδιών και εγκύων, **μπορούν να πίνουν** με ασφάλεια το γάλα και να τρώνε τα τρόφιμα αυτά.

Πάνω από τα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα:

Έχουν ελεγχθεί τρόφιμα και γάλα τοπικής παραγωγής και οι μετρήσεις δείχνουν ότι **δεν μπορεί να επιτραπεί** η κατανάλωση και η διάθεση στην αγορά αυτών των ειδών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Κατευθυντήριες οδηγίες με ενδεικτικές συστάσεις/συμβουλές προς Έλληνες πολίτες και πληρώματα ελληνικών πλοίων στην περιοχή του ατυχήματος.

Α) Συστάσεις προς στους Έλληνες πολίτες που βρίσκονται στην περιοχή του ατυχήματος:

- Στους Έλληνες πολίτες που βρίσκονται σε ακτίνα 80 km από τον πυρηνικό σταθμό [X], συστήνεται να απομακρυνθούν.
- Στους Έλληνες πολίτες που η αναχώρησή τους από τη [χώρα X] δεν είναι εφικτή συστήνεται τουλάχιστον η μετακίνησή τους προς τις [X (π.χ. νότιες, βόρειες)] περιοχές.
- Όλοι οι Έλληνες πολίτες πρέπει να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες των τοπικών αρχών ως προς τα μέτρα προστασίας.
- Οι πολίτες με σχετικά ερωτήματα ως προς τις ανωτέρω οδηγίες παρακαλούνται να επικοινωνούν με την Ε.Ε.Α.Ε. (τηλ: +30 210 6506700, +30 210 6506803, +30 210 6506714, email: info@eeae.gr).
- Για τον καλύτερο συντονισμό των ενεργειών για την παροχή διευκολύνσεων προς όσους επιθυμούν να επιστρέψουν στην Ελλάδα, παρακαλούνται οι Έλληνες που διαμένουν στη [χώρα X] να γνωστοποιήσουν τις προθέσεις τους στην Κρυπτογραφική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (τηλ: +30 210 3681730, +30 210 3681259, email: kt@mfa.gr).
- Εξακολουθεί να είναι σε ισχύ η σύσταση για την αποφυγή πραγματοποίησης ταξιδιών στη [χώρα X].

Β) Συμβουλές προς ναυτιλιακές εταιρείες και πληρώματα ελληνικών πλοίων στην περιοχή του ατυχήματος:

Δεδομένης της κατάστασης έκτακτης ανάγκης μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό [X], στις [X (π.χ. ανατολικές, δυτικές)] ακτές της [χώρας X], το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών συμβουλεύει τις ναυτιλιακές εταιρείες και τα πληρώματα των ελληνικών πλοίων που βρίσκονται στις πληγείσες ακτές της [χώρας X], ως εξής:

- Ακολουθείστε τις οδηγίες των τοπικών αρχών.
- Εφαρμόστε ορισμένα προληπτικά μέτρα προστασίας:
 - ελαχιστοποίηση της παραμονής σε ανοικτό χώρο
 - σχολαστικό πλύσιμο του καταστρώματος του καραβιού
 - σχολαστικό ατομικό πλύσιμο
 - πλύσιμο χεριών πριν το φαγητό
 - χρήση φόρμας μιας χρήσεως ή δεύτερα ρούχα και παπούτσια για τις εργασίες στο κατάστρωμα ή γενικά σε ανοικτό χώρο
 - μετά την απομάκρυνση από την περιοχή του ατυχήματος, σχολαστικό πλύσιμο του πλοίου, του πληρώματος και των ρούχων.
- Η χορήγηση ιωδίου γίνεται μόνο κατόπιν εντολής και σε περιπτώσεις υψηλών δόσεων ακτινοβολίας στο θυρεοειδή. Σε καμία περίπτωση μην προβείτε σε αυθαίρετη λήψη ιωδίου. Επικοινωνήστε με τις τοπικές αρχές.
- Μόλις το πλοίο φθάσει στον επόμενο προορισμό ενημερώσετε σχετικά τις αρχές του λιμένος.
Πληροφορίες: +30 210 6506700, info@eeae.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Μετρήσεις ραδιενέργειας αέρα, εδάφους, νερού, γάλακτος και φυτικών προϊόντων.

1. Η μέτρηση της ραδιενέργειας του αέρα γίνεται μέσω:

- Του τηλεμετρικού δικτύου μέτρησης ραδιενέργειας που λειτουργεί η Ε.Ε.Α.Ε. Η λειτουργία όλων των σταθμών είναι συνεχής και οι μέσες ημερήσιες τιμές του ρυθμού δόσης της διάχυτης γ-ακτινοβολίας δημοσιεύονται κατευθείαν στον διαδικτυακό τόπο της Ε.Ε.Α.Ε. Η χαρτογραφική απεικόνιση των σταθμών του δικτύου φαίνεται στον χάρτη του Παραρτήματος Ι του παρόντος Σχεδίου. Με τις πρώτες ενδείξεις εκδήλωσης της έκτακτης ανάγκης η Ε.Ε.Α.Ε. μεριμνά για την, στο μέτρο του δυνατού, άμεση αποκατάσταση της λειτουργίας των όποιων σταθμών θα τύχει να βρίσκονται εκτός λειτουργίας λόγω βλάβης. Κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης, εάν καταστεί απαραίτητο, μπορεί να διακόψει την κατευθείαν προβολή των αποτελεσμάτων στο διαδικτυακό της τόπο, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος σοβαρής δυσλειτουργίας του πληροφοριακού της συστήματος λόγω υπερφόρτωσης. Οι επισκέπτες θα παραπέμπονται στην πλατφόρμα EURDEP⁸ (European Radiological Data Exchange Platform) όπου δημοσιεύονται τα αποτελέσματα των τηλεμετρικών σταθμών που λειτουργούν στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της χώρας μας. Νοείται, ότι παρά την ενδεχόμενη φραγή της ανοικτής πρόσβασης μέσω της ιστοσελίδας της, η Ε.Ε.Α.Ε. εξακολουθεί να αποστέλλει κατά τη διάρκεια της έκτακτης ανάγκης τα αποτελέσματα των μετρήσεων του τηλεμετρικού δικτύου στην πλατφόρμα EURDEP.
- Δειγματοληψιών αέρα και εν συνεχεία μέτρησης στο εργαστήριο της ραδιενέργειας του συλλεχθέντος σε φίλτρα ατμοσφαιρικού αερολύματος (ή/και της ραδιενέργειας στην αέρια φάση, με χρήση ειδικών δειγματοληπτών). Οι μετρήσεις αυτές είναι υψηλής ευαισθησίας και ακρίβειας και επιτρέπουν, με χρήση φασματοσκοπικών μεθόδων, τον προσδιορισμό των επιμέρους ραδιοϊσοτόπων. Διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων, που για την Περιφέρεια Ηπείρου είναι το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

2. Η μέτρηση της ραδιενέργειας του εδάφους και των επιφανειακών υδάτων γίνεται μέσω:

- Συλλογής δειγμάτων και εν συνεχεία μέτρησης στο εργαστήριο με φασματοσκοπική ανάλυση που επιτρέπει και τον προσδιορισμό των επιμέρους ραδιοϊσοτόπων. Διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων, που για την Περιφέρεια Ηπείρου είναι το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

3. Η μέτρηση της ραδιενέργειας του γάλακτος, των φυτικών προϊόντων και του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης γίνεται μέσω:

- Συλλογής δειγμάτων και εν συνεχεία μέτρησης στο εργαστήριο με φασματοσκοπική ανάλυση, που επιτρέπει και τον προσδιορισμό των επιμέρους ραδιοϊσοτόπων. Οι δειγματοληψίες και η διακίνηση των δειγμάτων προς τα εργαστήρια μετρήσεων διενεργούνται από την Περιφέρεια Ηπείρου. Οι εργαστηριακές μετρήσεις διενεργούνται από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων, που για την Περιφέρεια Ηπείρου είναι το Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

⁸ <https://remon.jrc.ec.europa.eu/About/Rad-Data-Exchange>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Στο **Παράρτημα V** του Ειδικού Σχεδίου περιγράφεται ο σχεδιασμός όσον αφορά την εκτέλεση δειγματοληψιών και τη διακίνηση των δειγμάτων. Επισημαίνεται ότι:

- Κατά τη φάση της απόκρισης στην έκτακτη ανάγκη οι δειγματοληψίες διενεργούνται στο πλαίσιο των πάγιων δράσεων της Δέσμης Β' σύμφωνα με όσα περιγράφονται στους Πίνακες 3 και 4 του παρόντος Σχεδίου. Πέραν αυτού, στο τυχόν υποσύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων όπου έχει αποφασιστεί η εφαρμογή των εκτάκτων, άμεσων μέτρων προστασίας του πληθυσμού της Δέσμης Α', διενεργούνται συμπληρωματικά, και εκ παραλλήλου, και οι δειγματοληψίες που περιγράφονται στον Πίνακα 2 του παρόντος Σχεδίου.
- Κατά τη φάση της αποκατάστασης οι δειγματοληψίες διενεργούνται σύμφωνα με όσα περιγράφονται στους Πίνακες 3 και 4 του παρόντος Σχεδίου.
- Για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, τα δείγματα που συλλέγονται σε Περιφερειακό επίπεδο αποστέλλονται στα εργαστήρια μετρήσεων σύμφωνα με τον Πίνακα 5 του παρόντος Σχεδίου.

Αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V προβλέπεται :

Εκτέλεση δειγματοληψιών και διακίνηση των δειγμάτων.

1. Είδη δειγμάτων και μέθοδοι δειγματοληψίας

- Τα διάφορα δείγματα λαμβάνονται με βάση τους παρακάτω Πίνακες 2 έως 4 και σύμφωνα με τις ακόλουθες γενικές οδηγίες:
- Η περιοδική δειγματοληψία γίνεται πάντα από το ίδιο σημείο.
- Η δειγματοληψία επιδιώκεται να είναι όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτική, δηλαδή, λαμβανομένου υπόψη του πλήθους των προς συλλογή δειγμάτων, να καλύπτονται όσο γίνεται καλύτερα παράμετροι όπως π.χ. διαστήματα δειγματοληψίας, διαφορετικά φυτικά είδη, κλπ.
- Το δείγμα συσκευάζεται, σφραγίζεται και συνοδεύεται από τα παρακάτω στοιχεία: Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, περιοχή, είδος, ποσότητα που αντιπροσωπεύει το δείγμα, σημείο δειγματοληψίας, ημερομηνία και ώρα δειγματοληψίας.
- Η ετικέτα με τα στοιχεία του δείγματος υπογράφεται από τον δειγματίζοντα.
- Για δειγματοληψίες από καλλιέργειες: για χαμηλού ύψους καλλιέργειες (μαρούλι, σπανάκι, πατάτες κλπ.) να λαμβάνεται δείγμα από τυχαία φυτά κατά διαστήματα, επιδιώκοντας να καλυφθεί όσο γίνεται μεγαλύτερη επιφάνεια της έκτασης. Από δενδρώδεις καλλιέργειες να λαμβάνεται δείγμα από κάθε ομοιόμορφη δενδροκομική έκταση. Οι καρποί να συλλέγονται τυχαία από την εξωτερική επιφάνεια της κόμης και στο ύψος ενός ανθρώπου, από τυχαία δένδρα κατά διαστήματα

Πίνακας 2. Δειγματοληψίες «πρώτης ομάδας τροφίμων» κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Α΄

α/α	Είδος δείγματος	Σημείο δειγματοληψίας	Συνολικό πλήθος δειγμάτων	Ποσότητα ενός δείγματος
1	Γάλα αιγοπροβάτων από ζώα ελεύθερης βοσκής	Από προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές μονάδες* της Περιφερειακής Ενότητας	3 εβδομαδιαίως	Ένα λίτρο
2	Γάλα αγελάδας από ζώα ελεύθερης βοσκής	Από προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές μονάδες* της Περιφερειακής Ενότητας	2 εβδομαδιαίως	Ένα λίτρο
3	Λαχανικά και κηπευτικά υπαίθριας καλλιέργειας**	Από προεπιλεγμένες αγροτικές μονάδες***της Περιφερειακής Ενότητας	2 εβδομαδιαίως (όλα ταδιαφορετικά είδη)	Ένα κιλό από το είδος
4	Νερό ανθρώπινης κατανάλωσης	<u>Η δειγματοληψία γίνεται μόνο σε τυχόν Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας όπου το σύστημα ύδρευσης περιλαμβάνει συλλογή βρόχινου νερού,</u> (σύμφωνα με τις διαδικασίες της ΚΥΑ Π/112/1057/2016, ιδίως του άρθρου 5 αυτής)	2 εβδομαδιαίως από κάθε Δήμο που τυγχάνει εφαρμογής.	Σύμφωνα με τις διαδικασίες της ΚΥΑ Π/112/1057/2016.

* Οι κτηνοτροφικές μονάδες των περιπτώσεων 1 και 2 μπορεί να είναι οι ίδιες.

** Επιλέγονται, ανάλογα με την εποχή και τα είδη που καλλιεργούνται στην Περιφερειακή Ενότητα, κάποια από τα ακόλουθα είδη: μαρούλι, μπρόκολο, λάχανο, κουνουπίδι, σπανάκι, ραδίκια, αμπελόφυλλα, μανιτάρια, αγκινάρες.

*** Από την ίδια αγροτική μονάδα μπορεί να ληφθούν δείγματα διαφορετικών ειδών.

Πίνακας 3. Δειγματοληψίες κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Β΄ και κατά τη φάση της αποκατάστασης.

α/α	Είδος δείγματος	Σημείο δειγματοληψίας	Συνολικό πλήθος δειγμάτων	Ποσότητα ενός δείγματος
1	Γάλα αιγοπροβάτων	Από προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές μονάδες* των Περιφερειακών Ενοτήτων του Πίνακα 6 και 7	Όπως σημειώνεται στον Πίνακα 6 και 7 Συχνότητα: εβδομαδιαία	Ένα λίτρο
2	Γάλα αγελάδας	Από προεπιλεγμένες κτηνοτροφικές μονάδες* των Περιφερειακών Ενοτήτων του Πίνακα 6 και 7		
3	Λαχανικά και κηπευτικά υπαίθριας καλλιέργειας**	Από δημοτικές αγορές των Περιφερειακών Ενοτήτων του Πίνακα 6 και 7 (<u>νοείται ότι λαμβάνονται δείγματα τοπικά παραγόμενων προϊόντων</u>)	Όπως σημειώνεται στον Πίνακα 6 και 7 Συχνότητα: εβδομαδιαία	Ένα κιλό από το είδος
4	Φρούτα			Ένα κιλό
5	Πατάτες			Ένα κιλό
6	Βρώμη – Σίκαλη – Σιτάρισκληρό και μαλακό	Από τις Περιφερειακές Ενώτητες του Πίνακα 6 και 7	Όπως σημειώνεται στον Πίνακα 6 και 7*** Συχνότητα: εφ' άπαξ πριν τη συγκομιδή	Ένα κιλό
7	Επιφανειακά ύδατα (<u>μόνο κατά τη φάση της αποκατάστασης και μόνο μετά από ειδική υπόδειξη</u>)	Από πιθανά μέρη που θα υποδείξει η Ε.Ε.Α.Ε. (όπως συγκεκριμένες λίμνες, ποτάμια)	Ένα δείγμα την εβδομάδα από κάθε μέρος δειγματοληψίας που έχει υποδειχθεί	Ένα κιλό
8	Έδαφος (<u>μόνο κατά τη φάση της αποκατάστασης</u>)	Μέχρι δέκα θέσεις σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα	Ένα δείγμα από κάθε θέση σε κάθε κύκλο δειγματοληψιών μετά από σήμα της Ε.Ε.Α.Ε.	Δείγμα από επιφάνεια διαστάσεων 10 x 20 cm και βάθος 5 cm.

* Οι κτηνοτροφικές μονάδες των περιπτώσεων 1 και 2 μπορεί να είναι οι ίδιες.

** Ανάλογα με την εποχή και τα είδη που καλλιεργούνται στην Περιφερειακή Ενότητα, επιλέγονται κάποια (π.χ. ένα, δύο ή τρία διαφορετικά) από τα ακόλουθα είδη: μαρούλι, μπρόκολο, λάχανο, κουνουπίδι, καρότα, σπανάκι, ραδίκια, μαϊντανός, άνηθος, σέλινο, αμπελόφυλλα, παντζάρια, μανιτάρια, κρεμμύδια, σκόρδα, κουκιά, αγκινάρες.

*** Αν το πλήθος των δειγμάτων είναι μεγαλύτερο του ενός, το κάθε δείγμα να είναι αντιπροσωπευτικό έκτασης 10.000 στρεμμάτων.

**** Οι κτηνοτροφικές και αγροτικές μονάδες ανά ΠΕ αποτυπώνονται στους πίνακες 6 και 7.

Πίνακας 4. Πλήθος δειγμάτων που λαμβάνονται ανά Περιφερειακή Ενότητα για τις δειγματοληψίες που διενεργούνται κατά τη φάση της έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των δράσεων της Δέσμης Β΄ και κατά τη φάση της αποκατάστασης.

Περιφερειακή Ενότητα	Κάθε εβδομάδα (εντός παρενθέσεως: κάθε εβδομάδα, ειδικά τις τρεις πρώτες εβδομάδες της έκτακτης ανάγκης)			Κάθε εβδομάδα		Εφάπαξ πριν τη συγκομιδή			
	Γάλα αιγοπροβάτων	Γάλα αγελάδας	Λαχανικά & κηπευτικά	Φρούτα	Πατάτες	Βρώμη	Σίκαλη	Σιτάρι σκληρό	Σιτάρι μαλακό
Ιωαννίνων	1 (5)		2 (2)		1				
Άρτας	1 (2)								
Πρέβεζας		1 (1)							
Θεσπρωτίας	1 (3)								

Σημειώνεται ότι για τον καθορισμό των τιμών του Πίνακα 4 έχουν ληφθεί υπόψη τα πρόσφατα στοιχεία της ετήσιας γεωργικής στατιστικής έρευνας για το έτος 2019, όπως έχουν ανακοινωθεί στον δικτυακό τόπο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (<https://www.statistics.gr>). Έχει επιπλέον ληφθεί υπόψη η δυνατότητα ανάλυσης τέτοιων δειγμάτων από την Ε.Ε.Α.Ε. και το Δίκτυο Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων, με βάση τη διαθέσιμη, την περίοδο σύνταξης του παρόντος Σχεδίου, μετρητική υποδομή.

Επισημαίνεται ότι η Ε.Ε.Α.Ε., που έχει τον συντονισμό όλου του μετρητικού έργου, μπορεί να προβαίνει σε απαραίτητες προσαρμογές του παραπάνω σχεδιασμού, συνεκτιμώντας τις επικρατούσες συνθήκες και την εξέλιξη της έκτακτης ανάγκης, και λαμβάνοντας υπόψη την ετοιμότητα και διαθεσιμότητα των εργαστηρίων του Δικτύου Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων. Οι κατά περίπτωση επικαιροποιημένοι Πίνακες 2 έως 4 και τυχόν συμπληρωματικές οδηγίες, κοινοποιούνται έγκαιρα από την Ε.Ε.Α.Ε. στη Γ.Γ.Π.Π. προς περαιτέρω διανομή.

1. Διακίνηση δειγμάτων

Η Περιφέρεια Ηπείρου αποστέλλει χωρίς καθυστέρηση στο εργαστήριο μετρήσεων τα δείγματα που συλλέγει, σύμφωνα με πίνακα γεωγραφικής κατανομής (Πίνακας 5). Ο Πίνακας 5 είναι ενδεικτικός και μπορεί να αναπροσαρμοστεί από την Ε.Ε.Α.Ε., που έχει τον συντονισμό όλου του μετρητικού έργου, συνεκτιμώντας τις επικρατούσες συνθήκες της έκτακτης ανάγκης και λαμβάνοντας υπόψη την ετοιμότητα και διαθεσιμότητα των εργαστηρίων του Δικτύου Συνεργαζόμενων Εργαστηρίων. Ο κατά περίπτωση ισχύων Πίνακας 5, με όλα τα στοιχεία επαφής, κοινοποιείται έγκαιρα από την Ε.Ε.Α.Ε. στη Γ.Γ.Π.Π. προς περαιτέρω διανομή.

Πίνακας 5. Κατανομή των εργαστηρίων μετρήσεων ανά Περιφέρειες.

Περιφέρεια	Εργαστήρια Μετρήσεων
ΗΠΕΙΡΟΥ	Εργαστήριο Πυρηνικής Φυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Πίνακας 6. Μονάδες Πραγματοποίησης Δειγματοληψίας στην Περιφέρεια Ηπείρου στον Κτηνοτροφικό Τομέα

Π.Ε. ΑΡΤΑΣ			
ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Γάλα αιγοπροβάτων εντατικής εκτροφής			
1	ΛΟΥΣΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΓΑΒΡΙΑ	1330 ΠΡΟΒΑΤΑ
2	ΣΚΟΥΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΑΓ.ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	458 ΠΡΟΒΑΤΑ
3	ΝΤΖΟΥΜΑΝΙΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΜΕΣΟΥΝΤΑ	304 ΠΡΟΒΑΤΑ
Γάλα αγελάδας εντατικής εκτροφής			
1	ΠΛΑΤΣΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΒΙΓΛΑ	352 ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Π.Ε. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ			
ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Γάλα αιγοπροβάτων εντατικής εκτροφής			
1	ΣΟΥΡΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	82 πρόβατα-28 αίγες
2	ΜΕΝΤΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ	ΠΛΑΙΣΙΟ	191 πρόβατα-257 αίγες
3	ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΙ	59 πρόβατα
4	ΜΟΝΑΧΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΚΑΣΤΡΙ	312 πρόβατα
5	ΝΤΡΙΤΣΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ	ΓΑΡΔΙΚΙ	100 πρόβατα
Γάλα αγελάδας εντατικής εκτροφής			
1	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΩΤΙΟΣ	ΚΑΡΒΟΥΝΑΡΙ	48 ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			
ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Γάλα αιγοπροβάτων εντατικής εκτροφής			
1	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ	171 πρόβατα
2	ΦΑΡΜΑ ΝΑΚΗΣ	ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΙΑ	1804 πρόβατα
3	ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΟΥΤΣΕΛΙΟ	367 πρόβατα
4	ΣΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΜΕΤΣΟΒΟ	292 πρόβατα - 20 αίγες
5	ΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΒΗΣΣΑΝΗ	454 πρόβατα - 52 αίγες
6	ΣΚΟΥΠΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΝΙΤΣΑ	316 πρόβατα

7	ΔΟΣΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΡΩΜΑΝΟΣ	143 πρόβατα - 8 αίγες
8	ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ ΣΟΦΙΑ	ΚΡΥΦΟΒΟ	324 πρόβατα
Γάλα αγελάδας εντατικής εκτροφής			
1	ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ	64 ΑΓΕΛΑΔΕΣ
2	ΥΙΟΙ Τ. ΒΑΔΕΒΟΥΛΗ ΟΕ	ΜΙΚΡΗ ΓΟΤΙΣΤΑ	304 ΑΓΕΛΑΔΕΣ
3	ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΝΙΤΣΑ	450 ΑΓΕΛΑΔΕΣ

Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ			
ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ - ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Γάλα αιγοπροβάτων εντατικής εκτροφής			
1	ΣΑΛΜΑΣ ΕΥΥΑΓΕΛΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ	ΠΡΟΒΑΤΑ 431
2	ΠΑΠΠΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΚΟΥΚΟΥΛΙ	ΑΙΓΕΣ 407
3	ΠΟΤΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΡΕΝΕΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ 419
4	ΠΑΠΑΔΙΩΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	ΤΥΡΙΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ 772
5	ΣΙΔΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΘΕΜΕΛΟ	ΠΡΟΒΑΤΑ 132
6	ΘΕΟΔΩΣΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΑΓΙΑ	ΑΙΓΕΣ 310
7	ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΡΩΜΙΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ 781
8	ΓΙΟΛΔΑΣΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ	ΠΡΟΒΑΤΑ 410
Γάλα αγελάδας εντατικής εκτροφής			
1	ΚΑΡΑΓΙΩΤΗΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ	ΜΟΥΖΑΚΕΪΚΑ	ΒΟΟΕΙΔΗ 76
2	ΤΣΕΒΡΕΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ν. ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ	ΒΟΟΕΙΔΗ 836
3	ΠΛΑΤΣΟΥΚΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΒΟΟΕΙΔΗ 254
4	ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ ΕΥΜΟΡΦΙΑ	Ν. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ	ΒΟΟΕΙΔΗ 501
5	ΤΖΙΜΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΚΑΝΑΛΙ	ΒΟΟΕΙΔΗ 278

Πίνακας 7. Μονάδες Πραγματοποίησης Δειγματοληψίας στην Περιφέρεια Ηπείρου στον Γεωργικό Τομέα

Π.Ε. ΆΡΤΑΣ			
Είδος Δείγματος	Μονάδες - Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Παρατηρήσεις
Φρούτα	ΤΣΟΓΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΟΛΟΜΟΔΙΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 043637 ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ
--/	ΠΟΡΤΟΒΑΡΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΓΛΥΚΟΡΙΖΟ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 014241 ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

-//-	ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	ΛΟΥΤΡΟΤΟΠΟΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 033741 ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ-ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ
-//-	ΔΗΜΟΥΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΙΡΚΙΖΑΤΕΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 025900 ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ-ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ
-//-	ΚΟΛΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΩΣΤΑΚΙΟΙ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 006229 ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ

Π.Ε. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ			
Είδος Δείγματος	Μονάδες - Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Παρατηρήσεις
Λάχανα και κηπευτικά Υπαίθριας καλλιέργειας	ΜΠΑΡΜΠΑΒΑΣΙΛΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 040051
-//-	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΟΤΑΜΙΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 036523
Φρούτα	ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΕΣΤΡΙΝΗ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 031705 ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ
-//-	ΜΠΕΗΣ ΜΑΡΙΟΣ	ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 031702 ΜΑΝΤΑΡΙΝΙΑ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Π.Ε. Θεσπρωτίας δεν διαθέτει αξιόλογες καλλιέργειες σιτηρών και πατάτας. Από τα φρούτα στη συντριπτική πλειοψηφία καλλιεργούνται Μανταρίνια.

Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			
Είδος Δείγματος	Μονάδες - Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Παρατηρήσεις
Λάχανα και κηπευτικά Υπαίθριας καλλιέργειας	ΑΛΕΞΙΟΥ ΕΛΕΝΗ Τ. ΛΑΜΠΡΟΥ	ΗΛΙΟΚΑΛΗ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 056985
-//-	ΓΚΟΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΛΟΓΓΑΔΕΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 068276
-//-	ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Τ. ΧΡΗΣΤΟΥ	ΔΡΟΣΟΧΩΡΙ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 066450
Λάχανα και κηπευτικά Υπαίθριας καλλιέργειας και Φρούτα	ΛΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	-
Πατάτα	ΜΠΟΥΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Τ. ΧΡΗΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 068276
Μηδική, Αραβόσιτος	ΚΙΑΦΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Τ. ΘΕΟΦΑΝΗ	ΝΕΓΡΑΔΕΣ	-

-//-	ΜΑΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΥΚΟΤΡΙΧΙ	-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Η Π.Ε. Ιωαννίνων διαθέτει αξιόλογες καλλιέργειες αραβόσιτου και μηδικής που χρησιμοποιούνται ως ζωτροφές.

Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ			
Είδος Δείγματος	Μονάδες - Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Παρατηρήσεις
Λάχανα και κηπευτικά Υπαίθριας καλλιέργειας	ΜΠΕΛΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	6ο ΧΛΜ. Ε.Ο. ΠΡΕΒΕΖΑΣ-ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 069701
-//-	ΓΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι.Κ.Ε.	Λ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 416	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 058388
-//-	ΤΣΟΥΜΕΛΕΚΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ	ΒΙ.ΠΕ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 041256
-//-	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	ΒΙ.ΠΕ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 051124
-//-	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗ	ΒΙ.ΠΕ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 050748
-//-	ΣΤΥΛΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΡΕΒΕΖΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 026174
-//-	ΚΑΡΤΣΑΚΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ	ΑΓ. ΘΩΜΑΣ-ΠΡΕΒΕΖΑ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 027653
-//-	ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΙΚΕ	ΒΙ. ΠΕ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 064259
-//-	ΚΙΤΣΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ε.Ε.	ΒΙ.ΠΕ. Πρέβεζας	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 068688
-//-	ΑΦΟΙ ΕΥΘΥΜΙΟΥ Ο.Ε.	ΒΙ.ΠΕ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Κωδ. ΜΕΝΟ GR 056022
-//-	ΛΑΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ, ΠΑΡΓΑΣ ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ	-	-

Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς- Ομάδες Παραγωγών, Καταστήματα χονδρικής διακίνησης τοπικών οπωροκηπευτικών και λαϊκές αγορές

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Οδηγίες αυτοπροστασίας-συμπεριφοράς και πληροφόρηση για τα μέτρα πολιτικής προστασίας σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων με διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (Γ.Γ.Π.Π.).

Στο **Παράρτημα VI** του παρόντος ΕΣΑΡΠΕΑ παρατίθενται οδηγίες αυτοπροστασίας και συμπεριφοράς, που πρέπει να ακολουθηθούν σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων με διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα, καθώς και πληροφόρηση για τα μέτρα πολιτικής προστασίας που εν γένει εφαρμόζονται, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Γ.Γ.Π.Π. (www.civilprotection.gr).

Τα ραδιολογικά περιστατικά παρουσιάζουν ομοιότητες αλλά και διαφορές με τα χημικά περιστατικά⁹ Καθόσον η ακτινοβολία δεν είναι ορατή, δεν έχει οσμή ούτε γεύση δεν μπορούμε να την αισθανθούμε με οποιοδήποτε τρόπο. Σαν αποτέλεσμα αν βρεθούμε σε χώρο που έγινε κάποια έκρηξη δεν θα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε αν χρησιμοποιήθηκαν ραδιενεργά υλικά σαν μέρος του εκρηκτικού μηχανισμού δηλ. αν πρόκειται για βρώμικη βόμβα (dirty bomb) ή όχι. Οι συνέπειες στο περιβάλλον και στον πληθυσμό μπορεί να είναι μακροχρόνιες. Υπάρχουν τρεις τύποι πυρηνικής ακτινοβολίας: α (άλφα), β (βήτα) και γ (γάμμα).

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ

Η αντιμετώπιση ενός ΧΒΡΠ (Χημικού, Βιολογικού, Ραδιολογικού, Πυρηνικού) περιστατικού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (είδος, ποσότητα και καθαρότητα ΧΒΡΠ παράγοντα, μέθοδος διασποράς, χώρος, μετεωρολογικές συνθήκες, κλπ.). Επομένως δεν είναι η ίδια για κάθε περίπτωση.

Παρόλα αυτά οι βασικές ενδεδειγμένες ενέργειες συνοψίζονται στα εξής:

- Μειώστε το χρόνο παραμονής στο επικίνδυνο περιβάλλον και επομένως της έκθεσης στον ΧΒΡΠ παράγοντα.
- Απομακρύνετε το ΧΒΡΠ παράγοντα από το σώμα σας.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του περιστατικού και παραμείνετε σε ασφαλή χώρο.
- Εφαρμόστε τις οδηγίες των αρμοδίων Αρχών και συνεργαστείτε με το προσωπικό τους.
- Στη συνέχεια παρατίθενται οι γενικές οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσετε έως ότου σας δοθούν ειδικές οδηγίες από τις αρμόδιες Αρχές.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Αν βρεθείτε σε χώρο όπου είναι αντιληπτή η απελευθέρωση ΧΒΡΠ παράγοντα:

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας και μην πανικοβάλλεστε.
- Αν το περιστατικό συμβεί σε ανοικτό χώρο απομακρυνθείτε από την περιοχή πεζή χωρίς να αγγίξετε τίποτε. Μην απομακρυνθείτε πάρα πολύ και μην χρησιμοποιήσετε δημόσια ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς (λεωφορεία, τρόλεϊ, ηλεκτρικό, μετρό, ταξί, αυτοκίνητα, μηχανάκια). Κάτι τέτοιο ίσως προκαλέσει διασπορά του επικίνδυνου παράγοντα στα μέσα μεταφοράς και τον υπόλοιπο πληθυσμό. Η εξάπλωση του προβλήματος θα δυσχεράνει και την προσφορά βοήθειας προς εσάς.
- Αν το περιστατικό συμβεί σε κλειστό χώρο, κλείστε τα επιμέρους συστήματα εξαερισμού και το κεντρικό, βγείτε από το κτίριο και περιμένετε τις Αρχές.
- Προφυλαχθείτε μπαίνοντας στο πλησιέστερο κτίριο που δεν έχει υποστεί ζημιές. Σε περίπτωση έκρηξης σε ανοικτό χώρο αν παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο μειώνεται η έκθεσή σας σε ΧΒΡΠ παράγοντες.

⁹ Οι Χημικοί παράγοντες ή χημικές πολεμικές ουσίες (chemical agents ή chemical warfare agents) κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες όλες εκ των οποίων προκαλούν αδρανοποίηση, σοβαρές βλάβες ή θάνατο: (1) Καυστικές ή Φλυκταινογόνες ουσίες, (2) Νευροτοξικές Ουσίες ή Ουσίες Νευρών, (3) Ασφυξιογόνες ουσίες, (4) Αιμοτοξικές ουσίες, (5) Αδρανοποιητικές ουσίες. Χρησιμοποιούνται σε μορφή αερίου, υγρού ή αερολύματος (αεροζόλ).

- Αφού βρεθείτε σε «ασφαλή» χώρο βγάλτε τα ρούχα σας το συντομότερο δυνατόν. Προσέξτε να μην εκθέσετε περισσότερο στους ΧΒΡΠ παράγοντες τα ευαίσθητα σημεία και τις περιοχές εισόδου του οργανισμού σας (μάτια, μύτη και στόμα). Πλυθείτε με άφθονο νερό μόνοι σας ή καλύτερα ανά δύο ώστε να είναι δυνατός ο καλύτερος καθαρισμός στα δύσκολα σημεία και μέρη του σώματος (πίσω από τα αυτιά, μάτια, μασχάλες κλπ.). Τοποθετήστε τα ρούχα σε πλαστική σακούλα που κλείνει καλά.
- Αν δεν είναι εφικτό να βγάλετε όσα ρούχα είναι δυνατόν (και αν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες) περιμένετε τις δυνάμεις που θα αναλάβουν το έργο της απολύμανσης/απορρύπανσής σας.

Να είστε προετοιμασμένοι ότι:

- Θα πρέπει να βγάλετε ή να σας βγάλουν τα ρούχα (μερικά από αυτά σκίζοντας τα ή κόβοντάς τα με ψαλίδι). Θα χρειαστεί να στέκεστε χωρίς ρούχα μπροστά σε άγνωστους και γνωστούς ανθρώπους. Είναι απαραίτητο για την καλύτερη δυνατή προστασία της υγείας σας.
- Αν φοράτε κοσμήματα ή συναισθηματικής αξίας αντικείμενα θα πρέπει να τα παραδώσετε στο προσωπικό που θα σας απορρυπάνει.
- Αν μεταφέρετε παιδιά ή βρέφη θα σας επιτραπεί να τα έχετε μαζί σας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας απορρύπανσής σας.
- Συνεργαστείτε με το προσωπικό των υπηρεσιών που έχουν ως αποστολή την αντιμετώπιση του συμβάντος για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα (τη δική σας υγεία). Ακολουθείστε πιστά τις οδηγίες που σας δίνουν και μην διαφωνείτε.
- Μην παραξενευτείτε αν δείτε το προσωπικό των υπηρεσιακών δυνάμεων να φορά προστατευτικό εξοπλισμό που εσείς βέβαια δεν έχετε. Η προστασία τους είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί η μεγαλύτερη προσφορά βοήθειας σε εσάς.
- Μην ξεχνάτε να αναφέρετε στις Αρχές οτιδήποτε παρατηρείτε.

Αν εκτεθείτε σε κάποιο ΧΒ παράγοντα χωρίς να το γνωρίζετε

- Ίσως εμφανίσετε συμπτώματα που μοιάζουν με ίωση ή κρουολόγημα δηλ. πυρετό, βήχα, κοιλιακούς ή μυϊκούς πόνους κλπ. (π.χ. βιολογικό παράγοντα) ή συμπτώματα έκθεσης σε τοξική χημική ουσία (π.χ. «μουστάρδα», φυτοφάρμακο).
- Παρακολουθείστε προσεκτικά την ενημέρωση (αν έχει γίνει) από τις αρμόδιες Αρχές και δείτε αν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις ανακοινώσεις. Διαφορετικά ενημερώστε τις Αρχές.
- Επικοινωνήστε τηλεφωνικά με τον ιατρό σας ή με ιατρικές υπηρεσίες και μην παρουσιάζετε σε χώρο παροχής ιατρικής φροντίδας (νοσοκομείο, ιατρείο) χωρίς προηγουμένως να έχετε ενημερώσει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

Πληροφόρηση της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) για τα μέτρα πολιτικής προστασίας σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων με διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα.

Στο Παράρτημα VII του παρόντος ΕΣΑΡΠΕΑ παρατίθεται πληροφόρηση για τα μέτρα πολιτικής προστασίας που εν γένει εφαρμόζονται, σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος σε πυρηνική εγκατάσταση εκτός συνόρων με διασυνοριακές επιπτώσεις στην Ελλάδα, σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Ε.Ε.Α.Ε. (www.eeae.gr).

Η Ε.Ε.Α.Ε., σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της και το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», είναι ο αρμόδιος φορέας για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης με εμπλοκή ραδιενεργού υλικού. Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης με εμπλοκή ραδιενεργού υλικού έχουμε στις περιπτώσεις:

- ραδιενεργού ρύπανσης ως αποτέλεσμα πυρηνικού ή ραδιολογικού ατυχήματος
- ραδιενεργού ρύπανσης ως αποτέλεσμα παράνομης ή τρομοκρατικής ενέργειας
- ραδιενεργών πηγών εκτός ελέγχου.

Η ΕΕΑΕ συμμετέχει στον εθνικό προγραμματισμό για αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και έχει την ευθύνη για:

- την προετοιμασία για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,
- την πυρηνική και ραδιολογική ασφάλεια,
- την εκτίμηση των κινδύνων λόγω ραδιολογικής ρύπανσης,
- τη διενέργεια ελέγχων σε όλη τη χώρα σε συνεργασία με τα περιφερειακά εργαστήρια,
- την αντιμετώπιση ραδιολογικών ατυχημάτων και ραδιολογικών απειλών, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Παραρτήματος "Ρ" του Σχεδίου Ξενοκράτης,
- τη θωράκιση της χώρας έναντι ραδιολογικής απειλής.

Για την πρόληψη του ραδιολογικού κινδύνου:

- η φυσική προστασία των καίριων ραδιολογικών εγκαταστάσεων στη χώρα ενισχύθηκε,
- οι «πύλες» εισόδου της χώρας (αεροδρόμια, λιμάνια, σύνορα) έχουν εξοπλιστεί με σύγχρονους ανιχνευτές ραδιενεργών υλικών,
- τα σώματα ασφαλείας έχουν εκπαιδευθεί να χρησιμοποιούν ανιχνευτικές διατάξεις ραδιενεργών υλικών και φασματοσκοπικά συστήματα που τους έχουν διανεμηθεί.

Για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης από ραδιολογικά ατυχήματα ή ΧΒΡΠ απειλές, η ΕΕΑΕ ακολουθεί Εσωτερικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης στο οποίο προβλέπονται:

- ειδικές ομάδες επέμβασης και υποστήριξης αποτελούμενες από εξειδικευμένους επιστήμονες,
- εξειδικευμένη υλικοτεχνική υποδομή (κινητό εργαστήριο, όχημα μεταφοράς πηγών, ανιχνευτές, προστατευτικός εξοπλισμός, συστήματα επικοινωνίας, υπολογιστικοί κώδικες διασποράς, βιβλιοθήκη, κλπ.),
- σύνδεση με διεθνή δίκτυα και βάσεις δεδομένων,
- υποστήριξη από τα εξειδικευμένα εργαστήρια της ΕΕΑΕ και το ανάλογο προσωπικό, καθώς και από

- το δίκτυο των συνεργαζομένων με αυτήν εργαστηρίων,
- συνεχής επικοινωνία και σύνδεση με εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς (συστήματα έγκαιρης ειδοποίησης της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας – Ι.Α.Ε.Α.).

Ενημερωθείτε για συγκεκριμένα ραδιολογικά/πυρηνικά συμβάντα

Στην Ελλάδα, όπως και σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες, η χρήση των ακτινοβολιών στην ιατρική για λόγους διάγνωσης και θεραπείας, στη βιομηχανία και στην επιστημονική έρευνα είναι εκτεταμένη και ολοένα αυξανόμενη. Στη χώρα μας, παρά τη μη ύπαρξη ραδιολογικών περιστατικών με επιπτώσεις στο γενικό πληθυσμό και το περιβάλλον, περιστασιακά αναφέρονται ραδιολογικά ατυχήματα/συμβάντα σε χώρους όπου γίνεται χρήση ακτινοβολιών και ραδιενεργών πηγών, καθώς και διαχείριση από την ΕΕΑΕ ειδικών περιπτώσεων.

Η ΕΕΑΕ επιδιώκει τη συνεχή βελτιστοποίηση του συστήματος ακτινοπροστασίας για την αποφυγή ραδιολογικών περιστατικών. Ωστόσο, η ενίσχυση της νοοτροπίας ασφάλειας (safety culture) είναι μια παράμετρος που απαιτεί συνεχή προσπάθεια από όλους τους εμπλεκόμενους στο σύστημα ακτινοπροστασίας. Στοχεύοντας να επιτύχουμε την ευαισθητοποίηση των υπευθύνων και του προσωπικού που κάνει χρήση ακτινοβολιών, έχουμε συστηματοποιήσει τη διάχυση των συμπερασμάτων και των διδαγμάτων που προκύπτουν από ραδιολογικά συμβάντα/ατυχήματα, προβάλλοντάς τα στο διαδικτυακό τόπο της ΕΕΑΕ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται:

- η γνωστοποίηση σχετικών εμπειριών (lessons learned)
- η ανάδειξη πρακτικών προς αποφυγή, αλλά και διδαγμάτων
- η παρουσίαση του τρόπου αντιμετώπισης των ραδιολογικών συμβάντων/ατυχημάτων
- η ενθάρρυνση ανταλλαγής απόψεων.

Πυρηνικά περιστατικά/ατυχήματα

Η πιθανότητα να αντιμετωπίσουμε πυρηνικά περιστατικά είναι πολύ μικρή, δεδομένου ότι στον ελληνικό χώρο δε λειτουργούν πυρηνικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, ραδιενεργός ρύπανση είναι δυνατό να προκύψει από ατύχημα σε πυρηνικό σταθμό άλλης χώρας, αλλά και ως αποτέλεσμα παράνομης ή τρομοκρατικής ενέργειας με χρήση ραδιενεργού υλικού.

Σε εθνικό επίπεδο, υφίσταται σχετικό νομοθετικό πλαίσιο και μηχανισμός απόκρισης με στόχο τόσο την προστασία πληθυσμού και περιβάλλοντος, όσο και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ραδιενεργών υλικών.

Σε διεθνές επίπεδο, συμφωνίες, συνθήκες και δίκτυα επικοινωνίας μεταξύ χωρών εξασφαλίζουν την άμεση ενημέρωση σε περίπτωση πυρηνικού ατυχήματος.

Ένα τέτοιο εργαλείο είναι το σύστημα INES NEWS του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) παρέχει πληροφορίες για πυρηνικά ή ραδιολογικά περιστατικά μέσω του διαδικτύου. Σκοπό έχει την άμεση και έγκυρη πληροφόρηση του κοινού, καλύπτοντας όλα τασημαντικά περιστατικά σε πυρηνικούς σταθμούς ισχύος, σε μονάδες παραγωγής πυρηνικώνκαυσίμων, όπως επίσης και κάθε περίπτωση ραδιενεργών πηγών ή διακίνησης πυρηνικών υλικών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

Στο **Παράρτημα VIII** παρατίθενται Πρότυπα Δελτία Τύπου - Έγγραφα (βλ. κατωτέρω Πρότυπα 1,2,3) της Περιφέρειας Ηπείρου, ύστερα από υπόδειξη των Δ.Α.Ο.Κ. των Π.Ε. αναφορικά: (1) με τα μέτρα περιορισμού όσον αφορά την κατανάλωση και τη διάθεση στην αγορά των τροφίμων λόγω ραδιορρύπανσης, (2) με απλές συστάσεις προς τον πληθυσμό-μέτρα πρόληψης ή ελαχιστοποίησης της ραδιενεργού ρύπανσης των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων (πριν και μετά την άφιξη του ραδιενεργού νέφους) και (3) με τη διαχείριση ραδιορρυπασμένων τροφίμων στην Περιφέρεια Ηπείρου.

1^ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μέτρα περιορισμού στα τρόφιμα λόγω ραδιορρύπανσης.

Α) Κατά τη φάση της άμεσης απόκρισης και πριν την διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων:

- ❖ Σταματήστε να καταναλώνετε τοπικά παραγόμενα:
 - Λαχανικά και κηπευτικά
 - Γάλα από ζώα ελευθέρως βοσκής (εντατικής εκτροφής)
 - Νερό της βροχής

μέχρι να ελεγχθούν και να δηλωθούν ως ασφαλή.

Τα μέτρα αυτά αντιστοιχούν σε αυστηρά κριτήρια πρόληψης και λαμβάνουν υπόψη τα περισσότερο ευάλωτα μέλη του πληθυσμού (βρέφη και έγκυες γυναίκες). Είναι συνετό να μην καταναλώνετε τα τοπικά μη απαραίτητα τρόφιμα μέχρι να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ανάλυση.

- ❖ Τα υπόλοιπα τρόφιμα μπορείτε να καταναλώνονται ελεύθερα.
- ❖ Ελεύθερα μπορούν να καταναλώνονται και τα αποθηκευμένα τρόφιμα και γάλα.
- ❖ Κατ' εξαίρεση και μόνο στην περίπτωση που ο περιορισμός της κατανάλωσης μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρό υποσιτισμό ή αφυδάτωση επειδή τα τρόφιμα αντικατάστασης το γάλα και το νερό δεν είναι διαθέσιμα, μπορείτε να καταναλώσετε τα υπό περιορισμό είδη μόνο για σύντομο χρονικό διάστημα και έως ότου είναι έτοιμες οι αντικαταστάσεις.
- ❖ Να αποφύγετε την κατανάλωση άγριων φυτών (π.χ. μανιτάρια, μύρτιλα) ή θηραμάτων.
- ❖ Να αποφύγετε τη χρήση βρόχινου νερού για ανθρώπινη κατανάλωση.
- ❖ Να αποφύγετε τους εξωτερικούς χώρους κατά την διάρκεια διέλευσης του ραδιενεργού νέφους-παραμονή σε κλειστούς χώρους.
- ❖ Περιορισμός του εξαερισμού των κλειστών χώρων.
- ❖ Να αποφύγετε, κυρίως τα παιδιά, την επαφή με το χώμα.

Β) Μετά την διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους αρμόδιους φορείς και έχουν βρεθεί:

- ❖ Επίπεδα ραδιενέργειας κάτω από τα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα:
Όλα τα μέλη του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων βρεφών, παιδιών και εγκύων,

- μπορούν να πίνουν με ασφάλεια γάλα και να τρώνε τρόφιμα τοπικής παραγωγής.
- ❖ Επίπεδα ραδιενέργειας πάνω από τα εφαρμοστέα επιτρεπτά επίπεδα:
Δεν επιτρέπεται η κατανάλωση και η διάθεση στην αγορά γάλακτος και τροφίμων τοπικής παραγωγής.

2° ΠΡΟΤΥΠΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Απλές συστάσεις προς τον πληθυσμό-μέτρα πρόληψης ή ελαχιστοποίησης της ραδιενεργού ρύπανσης των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων (πριν και μετά την άφιξη του ραδιενεργού νέφους)

Πριν την άφιξη του ραδιενεργού νέφους, συστήνεται στον πληθυσμό:

- ❖ Μετακίνηση των ζώων από τα βοσκοτόπια σε κλειστούς χώρους ενσταυλισμού. Τα ζώα γαλακτοπαραγωγής (αγελάδες και αιγοπρόβατα) είναι τα ζώα που πρέπει κατά προτεραιότητα να προφυλαχτούν, καθώς μπορούν να μεταφέρουν στον άνθρωπο, μέσω του γάλακτος, την μόλυνση. Σε δεύτερο χρόνο πρέπει να προστατευτούν οι όρνιθες ωοπαραγωγής, τα αναπαραγωγικά ζώα και τα υπόλοιπα πουλινικά.
- ❖ Χρήση αποθηκευμένων ζωοτροφών και νερού για την διατροφή των ζώων.
- ❖ Συγκομιδή ώριμων καλλιεργειών/ζωοτροφών και αποθήκευσή τους σε χώρους προστασίας από την ραδιενέργεια.
- ❖ Κάλυψη ζωοτροφών, που βρίσκονται σε εξωτερικούς χώρους, και ανοικτών δεξαμενών νερού με πλαστικά φύλλα ή μουσαμάδες φυτών.
- ❖ Κλείσιμο του εξαερισμού των θερμοκηπίων/δυναμικού εξαερισμού σταυλικών εγκαταστάσεων.
- ❖ Προστασία - κάλυψη των δεξαμενών νερού.

Μετά την άφιξη του ραδιενεργού νέφους και έως ότου δοθούν περαιτέρω οδηγίες, συστήνεται στον πληθυσμό:

- ❖ Διατροφή των ζώων με αποθηκευμένες ζωοτροφές (σε αποθήκες ή στεγασμένα υπόστεγα, κάδους, σιλό, καλυμμένα με μουσαμάδες ή πλαστικά φύλλα). Μεγάλες μπάλες σανού οι οποίες βρίσκονται σε εξωτερικούς μη προφυλαγμένους χώρους μπορούν να χρησιμοποιηθούν, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, μόνο εάν απορριφθούν οι εξωτερικές στρώσεις σανού.
- ❖ Καθυστερήστε την συγκομιδή ζωοτροφών/καλλιεργειών.
- ❖ Περιορισμός του εξαερισμού των κλειστών χώρων.
- ❖ Να αποτρέψετε, κυρίως στα παιδιά, την επαφή με το χώμα.
- ❖ Να αποφύγετε την κατανάλωση άγριων φυτών (π.χ. μανιτάρια, μύρτιλα) ή θηραμάτων.
- ❖ Να αποφύγετε τη χρήση βρόχινου νερού για ανθρώπινη κατανάλωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ**ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**

1. ΥΠ.Κ.Κ.Π.Π./Γ.Γ.Π.Π./ Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης ΕκτάκτωνΑναγκών/Τμήμα Τεχνολογικών & Λοιπών Καταστροφών.
2. Γ.Γ.Π.Π./Ε.Σ.Κ.Ε.Δι.Κ./Μ.Ε.Φ.
3. Περιφερειάρχη Ηπείρου
4. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
5. Εκτελεστικό Γραμματέα
6. Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων Περιφέρειας Ηπείρου
 - I. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Άρτας
 - II. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Πρέβεζας
 - III. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Θεσπρωτίας
7. Τμήματα Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου
 - I. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Άρτας
 - II. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Πρέβεζας
 - III. Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Θεσπρωτίας
8. Διοικητή Περιφέρειας Ηπείρου Πυροσβεστικών Υπηρεσιών
9. Γενική Αστυνομική Δ/νση Περιφέρειας Ηπείρου
10. Λιμεναρχείο Ηγουμενίτσας- νέο λιμάνι
11. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
12. ΕΚΑΒ Ιωαννίνων
13. Νοσοκομεία Περιφέρειας Ηπείρου
14. Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων Περιφέρειας Ηπείρου
15. Διεύθυνση Τεχνικών έργων Περιφέρειας Ηπείρου (με την παράκληση για τη διαβίβαση του παρόντος στις υπόλοιπες Π.Ε. Τεχνικών Έργων)
16. Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφέρειας Ηπείρου (με την παράκληση για τη διαβίβαση του παρόντος στις υπόλοιπες Π.Ε. Τεχνικών Έργων)
17. Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Ηπείρου (με την παράκληση για τη διαβίβαση του παρόντος στις υπόλοιπες Π.Ε. Τεχνικών Έργων)
18. Γραφείο κ. Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου & Δυτικής Μακεδονίας
19. Δήμοι Περιφέρειας Ηπείρου (μέσω των Τμημάτων Π.Π.)
20. Λ.Σ-ΕΛ.ΑΚΤ.
21. Γραφείο Τύπου